

Renty z tytułu niezdolności do pracy oraz renty rodzinne przyznane w 2018 roku z powodu wypadków przy pracy i chorób zawodowych

DEPARTAMENT STATYSTYKI I PROGNOZ AKTUARIALNYCH

Warszawa 2019

ZAKŁAD
UBEZPIECZEŃ
SPOŁECZNYCH

Opracował: Andrzej Czajkowski Wydział Badań Statystycznych

Akceptowała: Izabela Tomczyk Wicedyrektor Departamentu

Statystyki i Prognoz Aktuarnych

www.zus.pl

www.psz.zus.pl

SPIS TREŚCI

	Str.
1. Wprowadzenie.....	5
2. Poszkodowani w wypadkach przy pracy – dane GUS.....	8
3. Renty z tytułu niezdolności do pracy wypłacane przez ZUS.....	10
4. Renty z tytułu niezdolności do pracy wypadkowe przyznane przez ZUS w 2018 roku.....	12
5. Renty rodzinne wypłacane przez ZUS.....	43
6. Renty rodzinne wypadkowe przyznane przez ZUS w 2018 roku.....	45

1. WPROWADZENIE

Problematyka wypadków przy pracy i chorób zawodowych jest przedmiotem wielu regulacji prawnych, w tym dotyczących kwalifikacji tych zdarzeń, procedur postępowania przy ustalaniu ich okoliczności i przyczyn oraz uprawnień poszkodowanych do świadczeń z ubezpieczenia społecznego i odszkodowań określonych w przepisach prawa pracy.

W myśl obowiązujących od 1 stycznia 2003 r. przepisów z zakresu ubezpieczeń społecznych z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz. U. z 2018 r. poz. 1376 i 1669) oraz z tytułu wypadków lub chorób zawodowych powstałych w szczególnych okolicznościach (Dz. U. z 2013 r., poz. 737), osobie ubezpieczonej, która uległa wypadkowi przy pracy lub u której stwierdzono chorobę zawodową, a także członkom rodziny w przypadku śmierci ubezpieczonego wskutek takiego wypadku lub choroby - przysługują następujące świadczenia:

- zasiłek chorobowy - dla ubezpieczonego, u którego stwierdzono czasową niezdolność do pracy spowodowaną wypadkiem przy pracy lub chorobą zawodową,
- świadczenie rehabilitacyjne - dla ubezpieczonego, który po wyczerpaniu zasiłku chorobowego z tytułu wypadku lub choroby zawodowej jest nadal niezdolny do pracy, a dalsze leczenie lub rehabilitacja lecznicza rokuje odzyskanie zdolności do pracy,
- zasiłek wyrównawczy - dla ubezpieczonego będącego pracownikiem, którego wynagrodzenie uległo obniżeniu wskutek stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu,
- jednorazowe odszkodowanie - dla ubezpieczonego, który doznał stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu, lub dla członków rodziny zmarłego ubezpieczonego lub rencisty,
- renta z tytułu niezdolności do pracy - dla ubezpieczonego, który stał się niezdolny do pracy wskutek wypadku przy pracy lub choroby zawodowej,
- renta szkoleniowa - dla ubezpieczonego, w stosunku do którego orzeczono celowość przekwalifikowania ze względu na niezdolność do pracy w dotychczasowym zawodzie spowodowaną wypadkiem przy pracy lub chorobą zawodową,
- renta rodzinna - dla członków rodziny zmarłego ubezpieczonego lub rencisty uprawnionego do renty z tytułu wypadku przy pracy lub choroby zawodowej,
- dodatek pielęgnacyjny,
- dodatek do renty rodzinnej - dla sieroty zupełnej.

Poniższe opracowanie zawiera analizę świadczeń długookresowych przyznanych poszkodowanym w skutek wypadków przy pracy lub chorób zawodowych, tj.:

- rent z tytułu niezdolności do pracy wypadkowych – ubezpieczonemu z orzeczoną całkowitą lub częściową niezdolnością do pracy,
- rent rodzinnych wypadkowych – członkom rodziny zmarłego ubezpieczonego lub rencisty.

* * *

Pojęciem **wypadku przy pracy** określa się zdarzenie nagłe, nieplanowane i niepożądane, wywołane przyczyną zewnętrzną, którego skutkiem jest uraz lub śmierć, które nastąpiło w związku z pracą:

- podczas lub w związku z wykonywaniem przez pracownika zwykłych czynności albo poleceń przełożonych,
- podczas lub w związku z wykonywaniem przez pracownika czynności na rzecz pracodawcy nawet bez polecenia,
- w czasie pozostawania pracownika w dyspozycji pracodawcy w drodze między siedzibą pracodawcy a miejscem wykonywania obowiązku wynikającego ze stosunku pracy, a także:
- podczas podróży służbowej, podczas szkolenia w zakresie samoobrony lub przy wykonywaniu zadań zleconych przez działające u pracodawcy organizacje związkowe.

Ustalenia okoliczności i przyczyn wypadków przy pracy dokonuje się w protokole powypadkowym – w odniesieniu do pracowników albo w karcie wypadku przy pracy – w odniesieniu do pozostałych ubezpieczonych w trybie określonym przepisami Kodeksu pracy oraz rozporządzeniem Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 16 września 2004 r. w sprawie wzoru protokołu ustalenia okoliczności i przyczyn wypadku przy pracy (Dz. U. nr 227, poz. 2298).

Podmioty ustalające okoliczności i przyczyny wypadku przy pracy to m.in.:

- pracodawca – w stosunku do pracowników,
- Zakład Ubezpieczeń Społecznych – w stosunku do prowadzących pozarolniczą działalność oraz osób z nimi współpracujących, w tym przypadku zgłoszenia wypadku przy pracy dokonuje się niezwłocznie w terenowej jednostce organizacyjnej Zakładu, właściwej ze względu na siedzibę prowadzenia działalności.

Podstawą przyznania i wypłaty świadczenia długoterminowego jest orzeczenie lekarza orzecznika ZUS, który stwierdza na podstawie posiadanej dokumentacji (protokołu powypadkowego, karty wypadku) związek niezdolności do pracy z wypadkiem.

Tryb uznawania zdarzenia za wypadek przy pracy, kwalifikacja prawna zdarzenia, wzór karty wypadku i termin jej sporządzania są określone w Obwieszczeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 lipca 2013r. (Dz. U. 2013 r., poz. 1618).

Zgodnie z Kodeksem pracy za **chorobę zawodową** uważa się chorobę wymienioną w wykazie chorób zawodowych, jeżeli w wyniku oceny warunków pracy można stwierdzić bezspornie lub z wysokim prawdopodobieństwem, że została ona spowodowana działaniem czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy albo w związku ze sposobem wykonywania pracy, zwanych narażeniem zawodowym. Przy czym rozpoznanie choroby zawodowej u pracownika lub byłego pracownika może nastąpić w okresie jego zatrudnienia w narażeniu zawodowym albo po zakończeniu pracy w takim narażeniu, pod warunkiem wystąpienia udokumentowanych objawów chorobowych w okresie ustalonym w wykazie chorób zawodowych. Wykaz 26 chorób, które są uznawane za zawodowe, szczegółowe zasady postępowania w sprawach zgłaszania podejrzenia, rozpoznania i stwierdzenia chorób zawodowych oraz podmioty właściwe w tych sprawach zostały określone w Obwieszczeniu Prezesa Rady Ministrów z dnia 4 września 2013 r. (Dz. U. 2013 r., poz. 1367).

Podstawę do przyznania świadczeń z tytułu choroby zawodowej stanowi decyzja o stwierdzeniu choroby zawodowej wydana przez właściwego inspektora sanitarnego, który w celu wydania decyzji wykorzystuje:

- materiał dowodowy,
- ocenę narażenia zawodowego pracownika,
- orzeczenie lekarza orzecznika o stopniu i trwałości naruszenia sprawności organizmu powodującego utratę zdolności do pracy i jego związku z chorobą.

* * *

Źródłem danych do niniejszego opracowania było przeprowadzone w poszczególnych oddziałach ZUS pełne ankietowe badanie statystyczne, w wyniku którego zgromadzono dane o 1 589 osobach, którym w 2018 r. przyznano rentę wypadkową z tytułu całkowitej lub częściowej niezdolności do pracy z powodu wypadku przy pracy lub choroby zawodowej oraz dane o 251 rodzinnych rentach wypadkowych przyznanych w 2018 r.

2. Poszkodowani w wypadkach przy pracy – dane GUS

Wypadki przy pracy są jednym z obszarów szeroko rozumianych warunków pracy badanych przez GUS. Badanie to pozwala na gromadzenie informacji o zaistniałych wypadkach przy pracy oraz o osobach poszkodowanych w tych wypadkach, jak również na analizę rozmiarów, struktury zdarzeń, przyczyn oraz konsekwencji wypadków przy pracy. Dane o wypadkach przy pracy, poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie, uzyskiwane są ze statystycznej karty wypadku przy pracy i obejmują wszystkie wypadki przy pracy, jak również wypadki traktowane na równi z wypadkami przy pracy. Za jeden wypadek przy pracy liczy się wypadek każdej pracującej osoby poszkodowanej w wypadku zarówno indywidualnym, jak i zbiorowym. Za ciężki wypadek przy pracy uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiło ciężkie uszkodzenie ciała, a mianowicie: utrata wzroku, słuchu, mowy lub inne uszkodzenie ciała albo rozstrój zdrowia naruszające podstawowe funkcje organizmu, a także choroba nieuleczalna lub zagrażająca życiu, trwała choroba psychiczna, trwała, całkowita lub znaczna niezdolność do pracy w zawodzie albo trwałe poważne zezepcenie lub zniekształcenie ciała.

W 2018 roku według badania GUS liczba poszkodowanych oraz wskaźnik wypadkowości ogółem obniżyły się w stosunku do ubiegłego roku. Ogólna liczba poszkodowanych w wypadkach przy pracy oraz wypadkach traktowanych na równi z wypadkami przy pracy wyniosła 84,3 tys. osób, tj. o 4,6% mniej w stosunku do ubiegłego roku. Na spadek ogólnej liczby poszkodowanych w wypadkach przy pracy miał wpływ przede wszystkim spadek liczby wypadków lekkich o 4,4%, ciężkich o 21,8% oraz o 22,3% liczby wypadków śmiertelnych, którym uległo 209 osób.

Wskaźnik wypadkowości (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie), tj. *liczba osób poszkodowanych na 1000 pracujących*, zmniejszył się z 6,84 w 2017 r. do 6,37 w 2018 r.

Tabl. 1 Poszkodowani w wypadkach przy pracy^{*)} według wybranych sekcji gospodarki narodowej^{)} w 2018 r.**

Wyszczególnienie a – liczby bezwzględne b – na 1000 pracujących		Ogółem		W wypadkach		
		w liczbach bezwzględnych	w odsetkach	śmiertelnych	ciężkich	lekkich
OGÓŁEM	a	84 304	100,0	209	517	83 578
	b	6,37	x	0,02	0,04	6,31
w tym:						
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	a	1 143	1,4	14	18	1 111
	b	6,53	x	0,08	0,10	6,35
Górnictwo i wydobywanie	a	2 244	2,7	18	16	2 210
	b	14,73	x	0,12	0,11	14,50
Przetwórstwo przemysłowe	a	28 669	34,0	45	240	28 384
	b	10,14	x	0,02	0,08	10,04
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	a	636	0,8	4	8	624
	b	5,71	x	0,04	0,07	5,60
Budownictwo	a	5 247	6,2	48	84	5 115
	b	6,02	x	0,06	0,10	5,86
Handel i naprawy	a	10 906	12,9	17	41	10 848
	b	4,55	x	0,01	0,02	4,52
Transport i gospodarka magazynowa	a	6 885	8,2	33	23	6 829
	b	7,95	x	0,04	0,03	7,88
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	a	3 495	4,1	4	14	3 477
	b	5,28	x	0,01	0,02	5,25
Edukacja	a	4 420	5,2	1	4	4 415
	b	3,75	x	0,00	0,00	3,75
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	a	8 858	10,5	3	7	8 848
	b	10,00	x	0,00	0,01	9,99

^{*)} zgłoszonych w danym okresie.

^{**)} według Polskiej Klasyfikacji Działalności 2007.

Źródło : Dane statystyczne GUS – Departament Badań Demograficznych i Rynku Pracy – Informacje sygnałne: „Wypadki przy pracy w 2018 r. (dane wstępne)” marzec 2019.

3. Renty z tytułu niezdolności do pracy wypadkowe wypłacane przez ZUS

Z roku na rok obserwujemy spadek liczby wypłacanych rent z tytułu niezdolności do pracy, w tym także rent wypadkowych.

W 2018 r. wypłacano przeciętnie miesięcznie 779,5 tys. rent z tytułu niezdolności do pracy, w tym 168,3 tys. rent wypadkowych. W 2018 roku w porównaniu z rokiem poprzednim przeciętna miesięczna liczba rencistów była niższa o 11,0%, a rencistów pobierających renty wypadkowe o 3,6%.

Przeciętna miesięczna wypłata renty z tytułu niezdolności do pracy kształtowała się na poziomie 1 762,26 zł. , zaś renty wypadkowej była prawie dwukrotnie wyższa i wynosiła 3 027,58 zł. W porównaniu z rokiem 2017 przeciętna miesięczna wysokość renty z tytułu niezdolności do pracy była wyższa o 5,8% a renty wypadkowej - o 4,4%.

Renty z tytułu wypadku przy pracy wypłacano przeciętnie miesięcznie dla 73,8 tys. rencistów, zaś z tytułu chorób zawodowych dla 83,7 tys. osób.

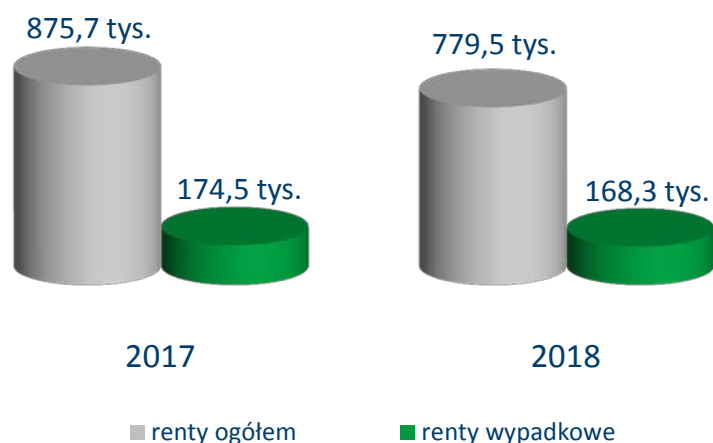
Tabl. 2 Renty z tytułu niezdolności do pracy ogółem i renty wypadkowe wypłacane przez ZUS w latach 2017 - 2018

Wyszczególnienie a – rok poprzedni = 100		Przeciętna miesięczna liczba rencistów ^{*)} w tys.	Przeciętna miesięczna wypłata renty ^{**)} w zł.
renty z tytułu niezdolności do pracy – ogółem	2017	875,7	1 665,34
	2018	779,5	1 762,26
	a	89,0	105,8
w tym:			
renty z tytułu niezdolności do pracy – wypadkowe	2017	174,5	2 899,10
	2018	168,3	3 027,58
	a	96,4	104,4

^{*)} bez osób, które obok świadczenia pracowniczego mają również prawo do świadczenia rolniczego

^{**)} łącznie z emeryturą, w przypadku zbiegu uprawnień

Rys. 1 Przeciętna miesięczna liczba rencistów otrzymujących renty z tytułu niezdolności do pracy w latach 2017 - 2018

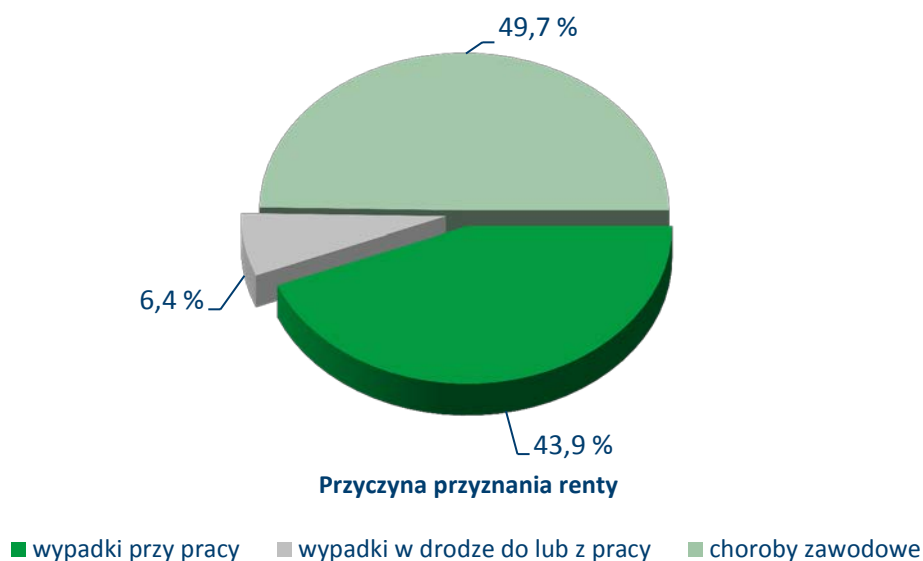
Tabl. 3 Renty z tytułu niezdolności do pracy wypadkowe wypłacane przez ZUS w 2018 r.

Wyszczególnienie	Przeciętna miesięczna liczba rencistów ^{*)} w tys.
OGÓŁEM	168,3
renty z tytułu wypadku przy pracy	73,8
renty z tytułu wypadku w drodze do lub z pracy ^{**)}	10,8
renty z tytułu choroby zawodowej	83,7

^{*)} bez osób, które obok świadczenia pracowniczego mają również prawo do świadczenia rolniczego

^{**)} dotyczy tylko rent przyznanych na skutek wypadku w drodze do lub z pracy, który miał miejsce przed 2003 r.

Rys. 2 Struktura rent z tytułu niezdolności do pracy wypadkowych wypłacanych przez ZUS w 2018 r.

4. Renty z tytułu niezdolności do pracy wypadkowe przyznane przez ZUS w 2018 roku

Następstwem wypadku przy pracy lub choroby zawodowej może być czasowa lub długotrwała niezdolność do pracy lub powstanie uszczerbku na zdrowiu. Fakty te mogą stanowić podstawę roszczeń ubezpieczonych do przyznania i wypłaty im świadczeń z tytułu ubezpieczenia wypadkowego. Przedmiotem analizy w opracowaniu są tylko świadczenia długookresowe czyli renty z tytułu niezdolności do pracy wypadkowe przyznane ubezpieczonemu z orzeczoną całkowitą lub częściową niezdolnością do pracy.

W 2018 r. **renty z tytułu niezdolności do pracy wypadkowe** wypłacano przeciętnie miesięcznie dla 168,3 tys. osób, co stanowiło 21,6% ogółu pobierających renty z tytułu niezdolności do pracy.

Renty z tytułu niezdolności do pracy wypadkowe przyznano 1 589 osobom. Renty z tytułu niezdolności do pracy przyznane na skutek wypadku przy pracy stanowiły 74,6% ogółu rent wypadkowych i było ich o 2,9% mniej niż w roku 2017.

Najliczniejszą zbiorowość wśród rencistów, którzy ulegli wypadkom przy pracy stanowili renciści, którym orzeczono częściową niezdolność do pracy – 81,3%. Natomiast wśród osób, u których stwierdzono chorobę zawodową, udział ten wyniósł 93,6%.

Wśród osób, którym przyznano renty z tytułu niezdolności do pracy wypadkowe 75,7% stanowili mężczyźni. W populacji mężczyzn w 81,7% przypadków przyznano renty z tytułu wypadku przy pracy (z tytułu choroby zawodowej pozostałe 18,3%). W populacji badanych kobiet w 2018 r. odsetki te kształtowały się następująco: na skutek wypadku przy pracy przyznano renty w 52,3% przypadków, zaś pozostałe 47,7% na skutek choroby zawodowej.

W stosunku do roku ubiegłego, nie zmieniła się struktura rencistów w grupach wiekowych. Najliczniejszą, tj. 23,9% grupę rencistów stanowiły osoby w wieku 60-64 lata, a na drugim miejscu znalazła się grupa osób w wieku 55-59 lat, której udział wyniósł 19,4 %. Średni wiek świadczeniobiorców, którym przyznano rentę z tytułu niezdolności do pracy wypadkową wyniósł 52,7 roku; w przypadku mężczyzn – 52,1 roku, a kobiet – 54,4 roku.

Największą liczbę rent z tytułu niezdolności do pracy wypadkowych przyznano zatrudnionym w przemyśle – 37,1% ogółu rent z tytułu niezdolności do pracy wypadkowych, w budownictwie (18,9%), w edukacji (9,8%), w transporcie i gospodarce magazynowej (8,3%), w handlu i naprawach (8,1%), opiece zdrowotnej i pomocy społecznej (3,8%).

Rozpatrując liczbę przyznanych rent w odniesieniu do 1000 pracujących (poza rolnictwem indywidualnym) należy zauważyć, że największe natężenie odnotowano w rolnictwie, łowiectwie, leśnictwie i rybactwie (0,569), budownictwie (0,328), przemyśle (0,184) oraz transporcie i gospodarce magazynowej (0,152).

Dominującą grupę zawodową, której przyznano rentę z tytułu niezdolności do pracy spowodowanej wypadkiem przy pracy lub chorobą zawodową stanowiły osoby zatrudnione jako kierowcy i operatorzy pojazdów – 12,4% ogółu badanych. W dalszej kolejności byli to: robotnicy budowlani – 12,3%, robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn i urządzeń – 10,9%, operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych – 10,8%, specjaliści nauczania i wychowania – 8,7% oraz robotnicy wykonujący prace proste w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie – 6,5%. Odmierna jednak była przyczyna, z tytułu której przyznano renty dla tych grup zawodowych. I tak, w przypadku specjalistów nauczania i wychowania główną przyczyną przyznawania renty z tytułu niezdolności do pracy wypadkowej była choroba zawodowa – 97,1% świadczeń. Wśród robotników budowlanych czy też kierowców i operatorów pojazdów, podstawową przyczyną przyznania renty (ponad 90%) były wypadki przy pracy.

Analogicznie jak w 2017 r., pod względem liczby przyznawanych rent z tytułu niezdolności do pracy wypadkowych, dominowały województwa: śląskie – 17,7% ogółu rent z tytułu niezdolności do pracy wypadkowych, wielkopolskie (16,2%), mazowieckie (11,0%) i dolnośląskie (9,3%). Jednak analizując liczbę przyznanych rent w przeliczeniu na 1000 pracujących (poza rolnictwem indywidualnym) należy zauważyć, że największe natężenie przyznawanych rent z tytułu niezdolności do pracy wypadkowych odnotowano w województwie lubelskim (0,193), wielkopolskim (0,191) i śląskim (0,170), najmniejsze zaś w województwie opolskim (0,010) i łódzkim (0,067).

Przeciętny staż (bez stażu hipotetycznego) osób, którym przyznano w 2018 roku renty z tytułu niezdolności do pracy wypadkowe wyniósł 27 lat (26 lat dla mężczyzn, 29 lat dla kobiet). W strukturze stażu (łącznie ze stażem hipotetycznym) – udział okresów składkowych wyniósł 78,4%, okresów nieskładkowych – 8,4%, natomiast stażu hipotetycznego – 13,2%.

Najczęściej wypadki przy pracy, wskutek których przyznano renty z tytułu niezdolności do pracy były spowodowane wydarzeniami będącymi odchyleniem od stanu normalnego, takimi jak: poślizgnięcie się, upadek osoby oraz uszkodzenie, rozerwanie, pęknięcie, ześlizgnięcie, upadek, załamanie się czynnika materialnego. W ogólnej liczbie rent z tytułu niezdolności do pracy przyznanych na skutek wypadków przy pracy, z tytułu tych wydarzeń przyznano świadczenia dla 55,9% osób.

Podobnie jak w 2017 roku, wydarzeniami najczęściej powodującymi uraz były: zderzenie z nieruchomym obiektem lub uderzenie w nieruchomy obiekt, uderzenie przez obiekt w ruchu. W ogólnej liczbie rent z tytułu niezdolności do pracy przyznanych na skutek wypadków, z tytułu tych wydarzeń przyznano renty dla 54,7% osób.

Renty z tytułu niezdolności do pracy spowodowane wypadkiem przy pracy przyznawane były przede wszystkim zatrudnionym w przemyśle – 34,2% ogółu rent, których przyczyną przyznania był wypadek przy pracy, w budownictwie – 24,3%, handlu i naprawach – 10,5% oraz w transporcie i gospodarce magazynowej – 10,5%. Rozpatrując liczbę przyznanych rent w przeliczeniu na 1000 pracujących (poza rolnictwem indywidualnym) należy zauważyć, że największe natężenie odnotowano w rolnictwie, łowiectwie, leśnictwie i rybactwie (0,385), budownictwie (0,314), transporcie i gospodarce magazynowej (0,143) oraz przemyśle (0,126).

Spośród świadczeniobiorców, którym przyznano rentę z tytułu niezdolności do pracy spowodowaną wypadkiem przy pracy, ok. 71,9% tej populacji uległo urazom i zatruciom oraz innym określonym skutkom działania czynników zewnętrznych, takim jak: urazy układu kostnowęzowego, oparzenia termiczne, chemiczne.

Najwięcej rent z tytułu niezdolności do pracy spowodowanej wypadkiem przy pracy przyznano w województwie – śląskim 16,2% ogółu rent z tego tytułu. W dalszej kolejności były to województwa: wielkopolskie – 15,9%, mazowieckie – 11,6%, dolnośląskie – 8,6% i kujawsko-pomorskie – 6,2%. Rozpatrując liczbę przyznanych rent w przeliczeniu na 1000 pracujących (poza rolnictwem indywidualnym) największe natężenie przyznawanych rent na skutek wypadków przy pracy odnotowano w województwie wielkopolskim (0,140), lubuskim (0,136) oraz lubelskim (0,133); najmniejsze zaś w województwie opolskim (0,010) oraz zachodniopomorskim (0,048).

Jedną z konsekwencji, wynikającą z zatrudnienia w warunkach szkodliwych i uciążliwych, są choroby zawodowe. Podobnie jak w 2017 r., w przyczynach przyznawania rent z tytułu niezdolności do pracy spowodowanej chorobą zawodową dominowały takie schorzenia jak: choroby narządu głosu (33,4% ogółu rent z tytułu choroby zawodowej), pylice płuc (19,8%), uszkodzenie słuchu (11,4%) oraz choroby układu ruchu (6,7%). W populacji kobiet podstawową przyczyną przyznania renty z tytułu choroby zawodowej były choroby narządu głosu – 62,5% ogółu przyznanych rent z tego tytułu, zaś w populacji mężczyzn były to: pylice płuc – 34,1%, oraz uszkodzenia słuchu – 19,1%.

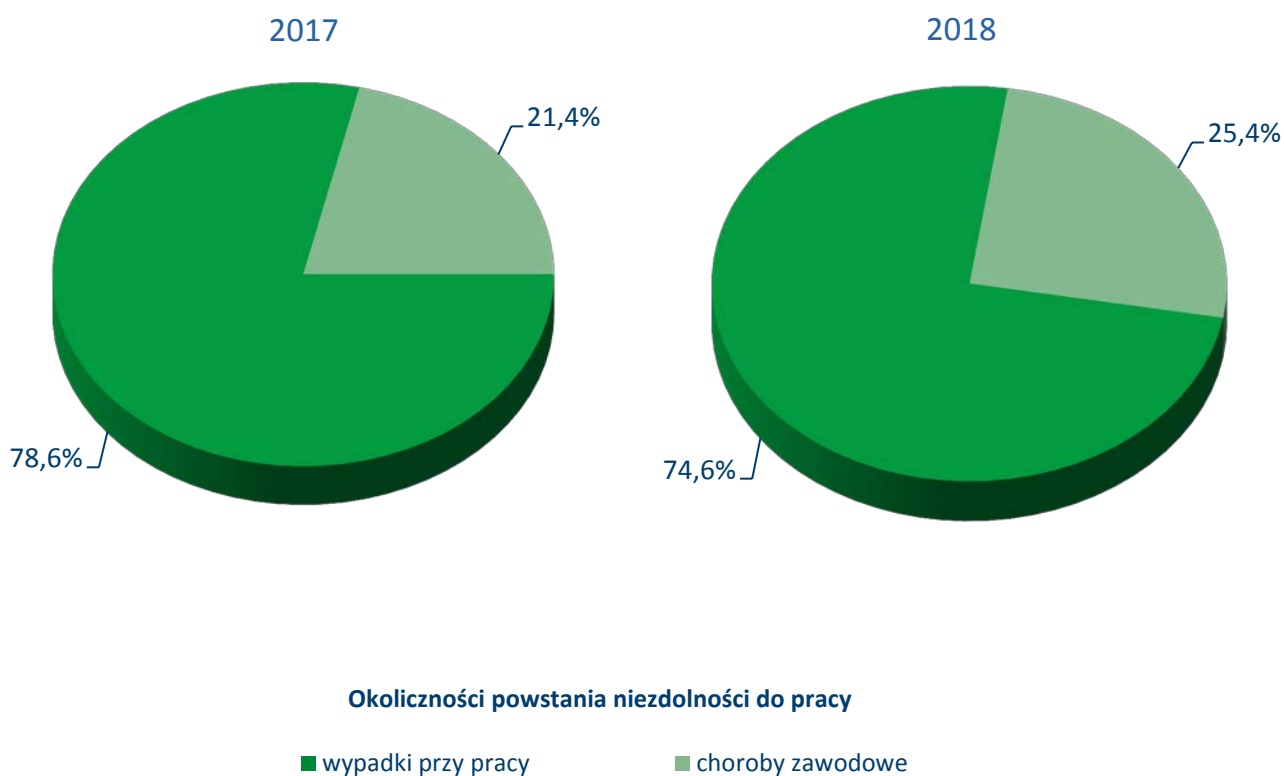
Przeciętna wysokość podstawy wymiaru rent z tytułu niezdolności do pracy wypadkowych przyznanych w 2018 r., kształtowała się na poziomie 84,45% przeciętnego wynagrodzenia i w stosunku do roku poprzedniego była wyższa o 2,3 pkt. procentowego.

Tabl. 4 Renty z tytułu niezdolności do pracy wypadkowe przyznane w latach 2017 – 2018 według płci rencistów i okoliczności powstania niezdolności

Wyszczególnienie		Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
a – rok poprzedni = 100				
OGÓŁEM ^{*)}	2017	1 553	1 222	331
	2018	1 589	1 203	386
	a	102,3	98,4	116,6
z tego z tytułu:				
wypadków przy pracy	2017	1 220	1 042	178
	2018	1 185	983	202
	a	97,1	94,3	113,5
chorób zawodowych	2017	333	180	153
	2018	404	220	184
	a	121,3	122,2	120,3

^{*)} ponadto: w 2018 r. przyznano 2 renty z tytułu niezdolności do pracy powstałej na skutek wypadków w drodze do lub z pracy, które zaistniały jeszcze w 2002 r. (tj. przed wejściem od 1 stycznia 2003 r. ustawy wypadkowej)

Rys. 3 Struktura rent z tytułu niezdolności do pracy wypadkowych przyznanych w latach 2017 - 2018 według okoliczności powstania niezdolności do pracy

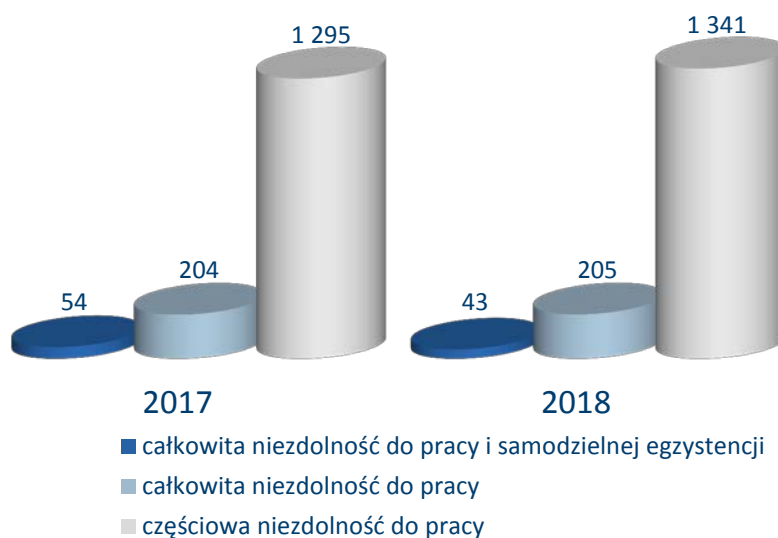
Tabl. 5 Struktura rent z tytułu niezdolności do pracy wypadkowych przyznanych w 2018 r. według płci rencistów i okoliczności powstania niezdolności

Okoliczności powstania niezdolności do pracy	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
		w % ogółem	
OGÓŁEM	100,0	75,7	24,3
z tego:			
wypadki przy pracy	100,0	83,0	17,0
choroby zawodowe	100,0	54,5	45,5

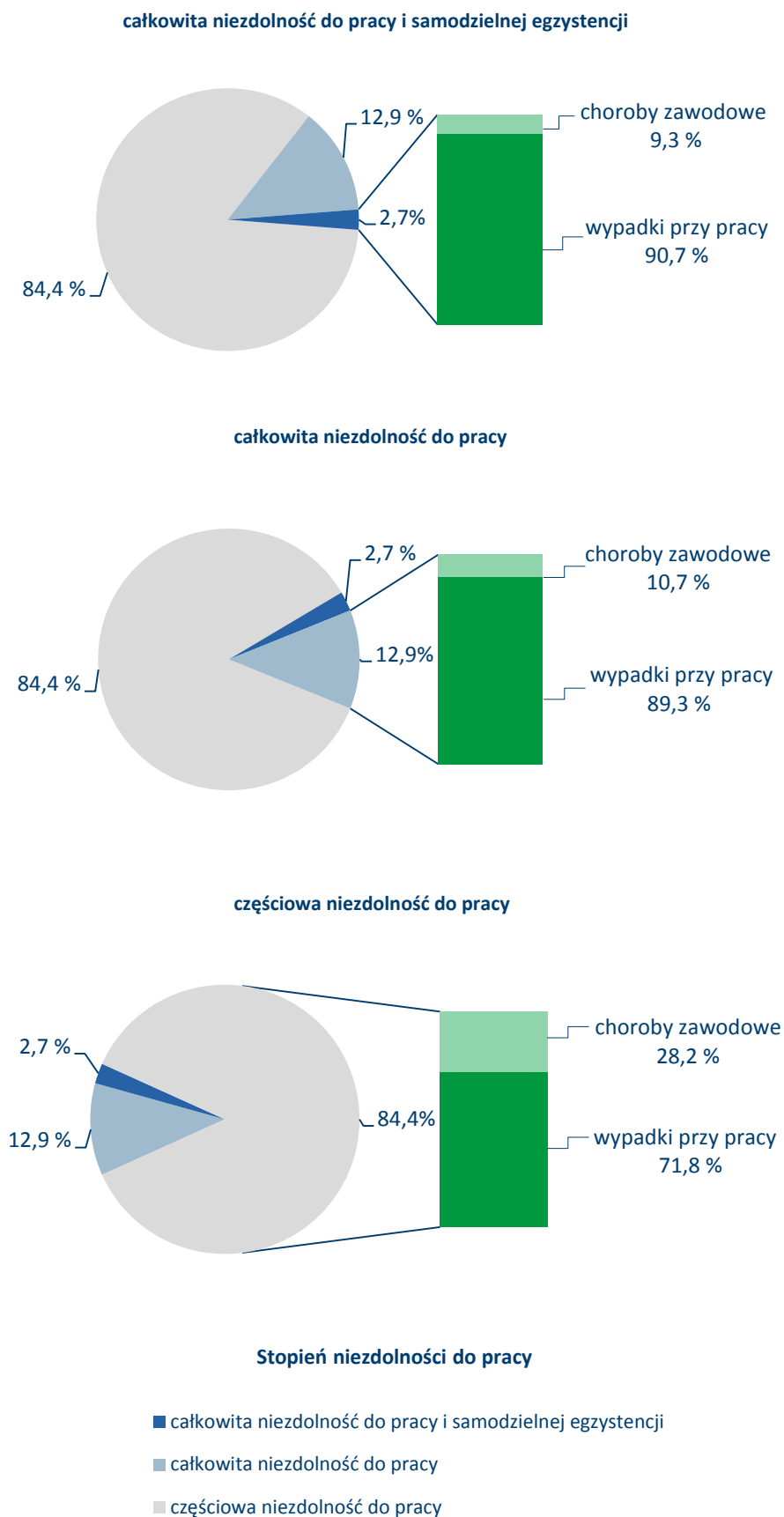
Tabl. 6 Renty z tytułu niezdolności do pracy wypadkowe przyznane w latach 2017 – 2018 według stopnia tej niezdolności i okoliczności jej powstania

Wyszczególnienie a – rok poprzedni = 100		Ogółem	Stopień niezdolności do pracy		
			całkowita niezdolność do pracy i samodzielnej egzystencji	całkowita niezdolność do pracy	częściowa niezdolność do pracy
OGÓŁEM	2017	1 553	54	204	1 295
	2018	1 589	43	205	1 341
	a	102,3	79,6	100,5	103,6
z tego z tytułu:					
wypadków przy pracy	2017	1 220	47	179	994
	2018	1 185	39	183	963
	a	97,1	83,0	102,2	96,9
chorób zawodowych	2017	333	7	25	301
	2018	404	4	22	378
	a	121,3	57,1	88,0	125,6

Rys. 4 Renty z tytułu niezdolności do pracy wypadkowe przyznane w latach 2017 - 2018 według stopnia niezdolności do pracy

Rys. 5 Struktura rent z tytułu niezdolności do pracy wypadkowych przyznanych w 2018 r. według stopnia niezdolności do pracy i okoliczności jej powstania

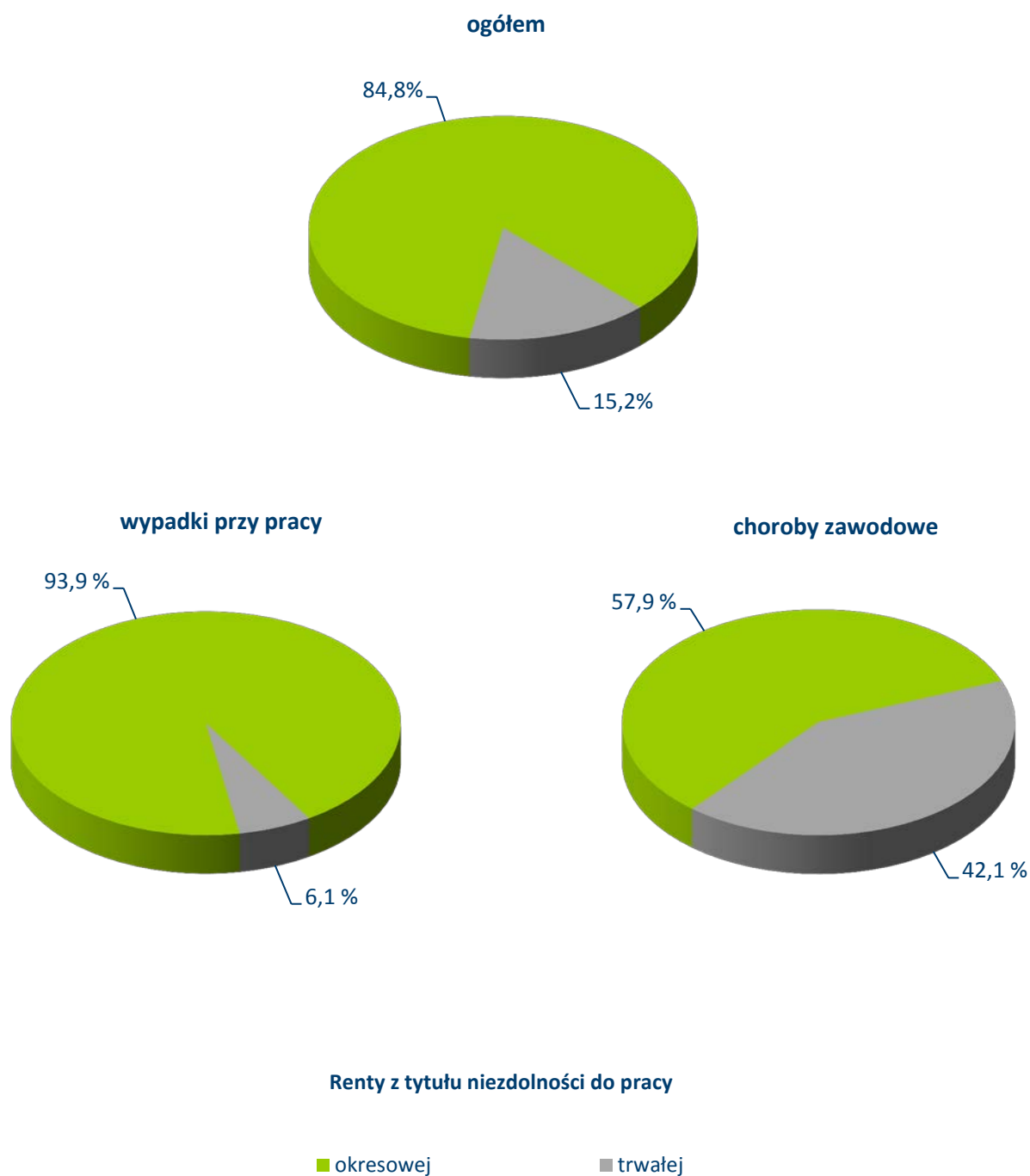
Tabl. 7 Renty z tytułu niezdolności do pracy wypadkowe przyznane w latach 2017 – 2018 według płci, okoliczności powstania niezdolności do pracy i okresu trwania niezdolności

Wyszczególnienie a – rok poprzedni = 100		Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
OGÓŁEM	2017	1 553	1 222	331
	2018	1 589	1 203	386
	a	102,3	98,4	116,6
renty z tytułu niezdolności do pracy:				
okresowej	2017	1 367	1 087	280
	2018	1 347	1 033	314
	a	98,5	95,0	112,1
trwałej	2017	186	135	51
	2018	242	170	72
	a	130,1	125,9	141,2
w związku z:				
wypadkiem przy pracy	2017	1 220	1 042	178
	2018	1 185	983	202
	a	97,1	94,3	113,5
renty z tytułu niezdolności do pracy:				
okresowej	2017	1 158	988	170
	2018	1 113	918	195
	a	96,1	92,9	114,7
trwałej	2017	62	54	8
	2018	72	65	7
	a	116,1	120,4	87,5
chorobą zawodową	2017	333	180	153
	2018	404	220	184
	a	121,3	122,2	120,3
renty z tytułu niezdolności do pracy:				
okresowej	2017	209	99	110
	2018	234	115	119
	a	112,0	116,2	108,2
trwałej	2017	124	81	43
	2018	170	105	65
	a	137,1	129,6	151,2

Tabl. 8 Struktura rent z tytułu niezdolności do pracy wypadkowych przyznanych w 2018 r. według okoliczności powstania niezdolności, okresu trwania niezdolności oraz płci rencistów

Wyszczególnienie	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
	w odsetkach		
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0
renty z tytułu niezdolności do pracy:			
okresowej	84,8	85,9	81,3
trwałej	15,2	14,1	18,7
w związku z:			
wypadkiem przy pracy	100,0	100,0	100,0
renty z tytułu niezdolności do pracy:			
okresowej	93,9	93,4	96,5
trwałej	6,1	6,6	3,5
chorobą zawodową	100,0	100,0	100,0
renty z tytułu niezdolności do pracy:			
okresowej	57,9	52,3	64,7
trwałej	42,1	47,7	35,3

Rys. 6 Struktura rent z tytułu niezdolności do pracy wypadkowych przyznanych w 2018 r. według okoliczności powstania niezdolności i okresu przyznania rent

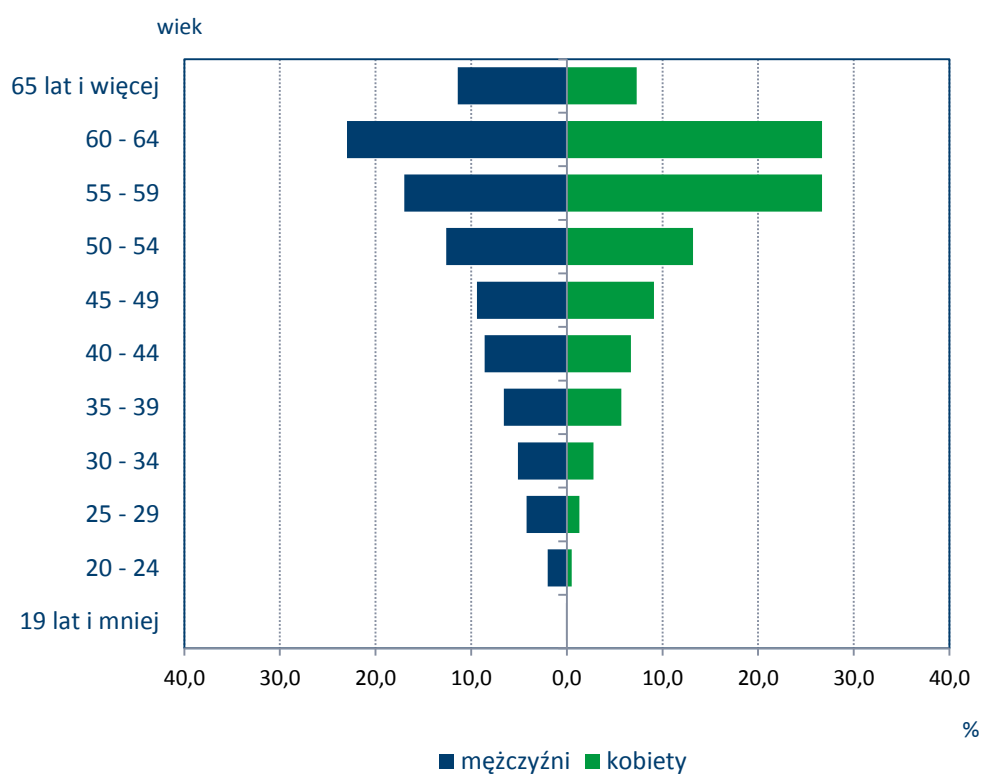
Tabl. 9 Struktura rent z tytułu niezdolności do pracy wypadkowych przyznanych w 2018 r. według wieku i płci rencistów

Wiek	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
	w odsetkach		
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0
19 lat i mniej	0,1	0,1	-
20 – 24	1,6	2,0	0,5
25 – 29	3,5	4,2	1,3
30 – 34	4,5	5,1	2,8
35 – 39	6,4	6,6	5,7
40 – 44	8,2	8,6	6,7
45 – 49	9,3	9,4	9,1
50 – 54	12,8	12,6	13,2
55 – 59	19,4	17,0	26,7
60 – 64	23,9	23,0	26,7
65 lat i więcej	10,4	11,4	7,3

Tabl. 10 Struktura rent z tytułu niezdolności do pracy wypadkowych przyznanych w 2018 r. według wieku rencistów i okoliczności powstania niezdolności

Wiek	Ogółem	Okoliczności powstania niezdolności	
		wypadek przy pracy	choroba zawodowa
	w odsetkach		
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0
19 lat i mniej	0,1	0,1	-
20 – 24	1,6	2,2	-
25 – 29	3,5	4,5	0,5
30 – 34	4,5	6,1	-
35 – 39	6,4	8,4	0,5
40 – 44	8,2	10,5	1,2
45 – 49	9,3	11,3	3,5
50 – 54	12,8	14,9	6,4
55 – 59	19,4	19,2	20,0
60 – 64	23,9	18,1	40,8
65 lat i więcej	10,4	4,7	27,0

Rys. 7 Struktura osób, którym w 2018 r. przyznano rentę z tytułu niezdolności do pracy wypadkową według płci i wieku

Tabl. 11 Renty z tytułu niezdolności do pracy wypadkowe przyznane w 2018 r. według płci rencistów i wybranych sekcji gospodarki narodowej

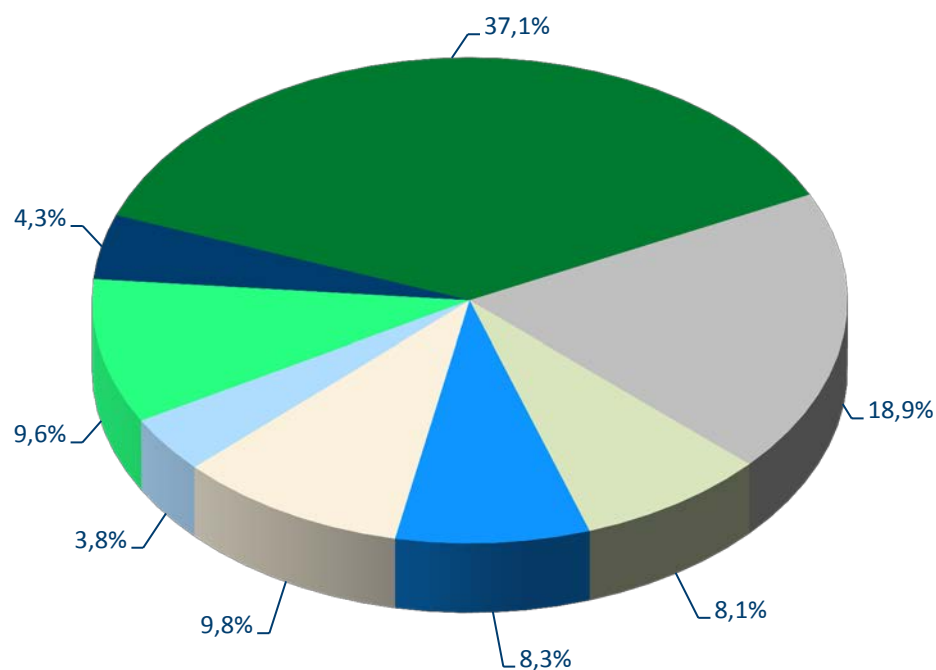
Wyszczególnienie	Ogółem		Mężczyźni		Kobiety	
	liczba	w odsetkach	liczba	w odsetkach	liczba	w odsetkach
OGÓŁEM	1 589	100,0	1 203	100,0	386	100,0
w tym:						
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	68	4,3	59	4,9	9	2,3
Górnictwo i wydobywanie	102	6,4	100	8,3	2	0,5
Przetwórstwo przemysłowe	448	28,2	350	29,1	98	25,4
Budownictwo	300	18,9	294	24,4	6	1,6
Handel i naprawy	129	8,1	103	8,6	26	6,7
Transport i gospodarka magazynowa	132	8,3	126	10,5	6	1,6
Edukacja	156	9,8	26	2,2	130	33,7
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	61	3,8	13	1,1	48	12,4

Tabl. 12 Renty z tytułu niezdolności do pracy wypadkowe przyznane w 2018 r. według okoliczności powstania niezdolności i wybranych sekcji gospodarki narodowej

Wyszczególnienie	Ogółem	Okoliczności powstania niezdolności		Ogółem na 1000 pracujących *)
		wypadek przy pracy	choroba zawodowa	
OGÓŁEM	1 589	1 185	404	0,121
w tym:				
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	68	46	22	0,569
Górnictwo i wydobywanie	102	37	65	0,733
Przetwórstwo przemysłowe	448	330	118	0,160
Budownictwo	300	288	12	0,328
Handel i naprawy	129	124	5	0,054
Transport i gospodarka magazynowa	132	124	8	0,152
Edukacja	156	21	135	0,135
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	61	39	22	0,070

*) poza rolnictwem indywidualnym.

Rys. 8 Struktura rent z tytułu niezdolności do pracy wypadkowych przyznanych w 2018 r. według sekcji gospodarki narodowej

Sekcje gospodarki narodowej

- rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo
- przemysł*)
- budownictwo
- handel i naprawy
- transport i gospodarka magazynowa
- edukacja
- opieka zdrowotna i pomoc społeczna
- pozostałe sekcje

**) przemysł: górnictwo i wydobywanie; przetwórstwo przemysłowe; wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych; dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją.*

Tabl. 13 Renty z tytułu niezdolności do pracy wypadkowe przyznane w 2018 r. według okoliczności powstania niezdolności oraz wybranych zawodów i specjalności^{*)} poszkodowanych

Wyszczególnienie	Ogółem		Okoliczności powstania niezdolności			
			wypadek przy pracy		choroba zawodowa	
	liczba	w odsetkach	liczba	w odsetkach	liczba	w odsetkach
OGÓŁEM	1 589	100,0	1 185	100,0	404	100,0
w tym:						
Kierownicy do spraw produkcji i usług	25	1,6	22	1,9	3	0,7
Kierownicy w branży hotelarskiej, handlu i innych branżach usługowych	20	1,3	20	1,7	-	-
Specjaliści do spraw zdrowia	30	1,9	15	1,3	15	3,7
Specjaliści nauczania i wychowania	138	8,7	4	0,3	134	33,2
Średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych	49	3,1	33	2,8	16	4,0
Pracownicy usług osobistych	35	2,2	30	2,5	5	1,2
Sprzedawcy i pokrewni	47	3,0	44	3,7	3	0,7
Leśnicy i rybacy	31	2,0	23	1,9	8	2,0
Robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków)	196	12,3	185	15,6	11	2,7
Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni	173	10,9	126	10,6	47	11,6
Elektrycy i elektronicy	37	2,3	34	2,9	3	0,7
Robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni	89	5,6	67	5,7	22	5,4
Operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych	172	10,8	92	7,8	80	19,8
Monterzy	22	1,4	17	1,4	5	1,2
Kierowcy i operatorzy pojazdów	197	12,4	182	15,4	15	3,7
Robotnicy wykonujący prace proste w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie	104	6,5	94	7,9	10	2,5
Ładowacze nieczystości i inni pracownicy przy pracach prostych	21	1,3	21	1,8	-	-

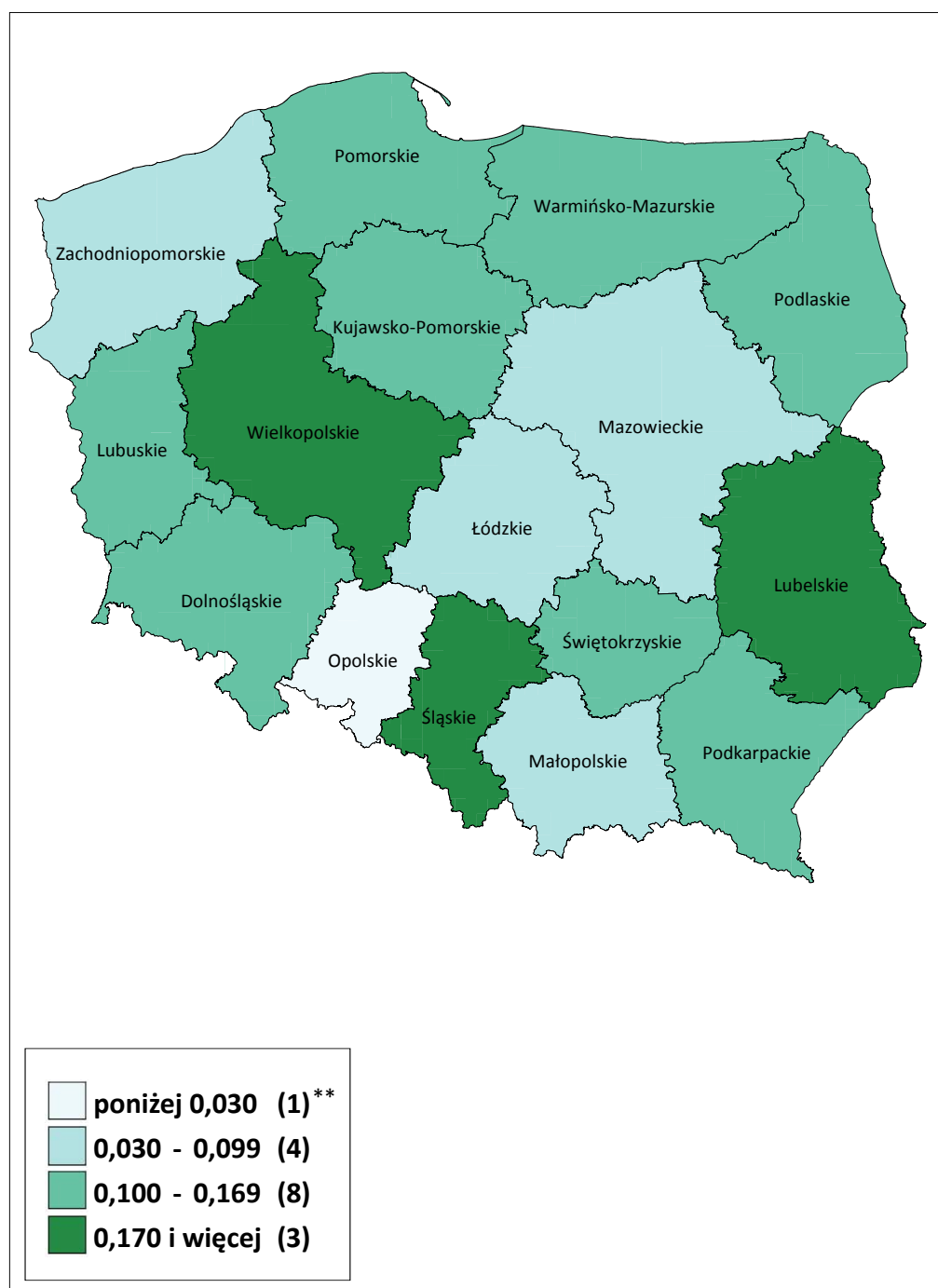
^{*)} zawody i specjalności według Klasyfikacji wprowadzonej Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 sierpnia 2014 r. (Dz. U. 2014 r., poz. 1145)

**Tabl. 14 Renty z tytułu niezdolności do pracy wypadkowe przyznane w 2018 r.
według województw w przeliczeniu na 1000 pracujących**

Województwa	Renty z tytułu niezdolności do pracy wypadkowe		
	Ogółem	w odsetkach	na 1000 pracujących *)
OGÓŁEM	1 589	100,0	0,121
Dolnośląskie	148	9,3	0,140
Kujawsko-pomorskie	96	6,0	0,150
Lubelskie	104	6,5	0,193
Lubuskie	53	3,3	0,164
Łódzkie	63	4,0	0,076
Małopolskie	110	6,9	0,096
Mazowieckie	175	11,0	0,075
Opolskie	3	0,2	0,010
Podkarpackie	70	4,4	0,117
Podlaskie	32	2,0	0,103
Pomorskie	82	5,2	0,101
Śląskie	281	17,7	0,170
Świętokrzyskie	34	2,1	0,101
Warmińsko-mazurskie	45	2,8	0,115
Wielkopolskie	258	16,2	0,191
Zachodniopomorskie	35	2,2	0,067

*) poza rolnictwem indywidualnym.

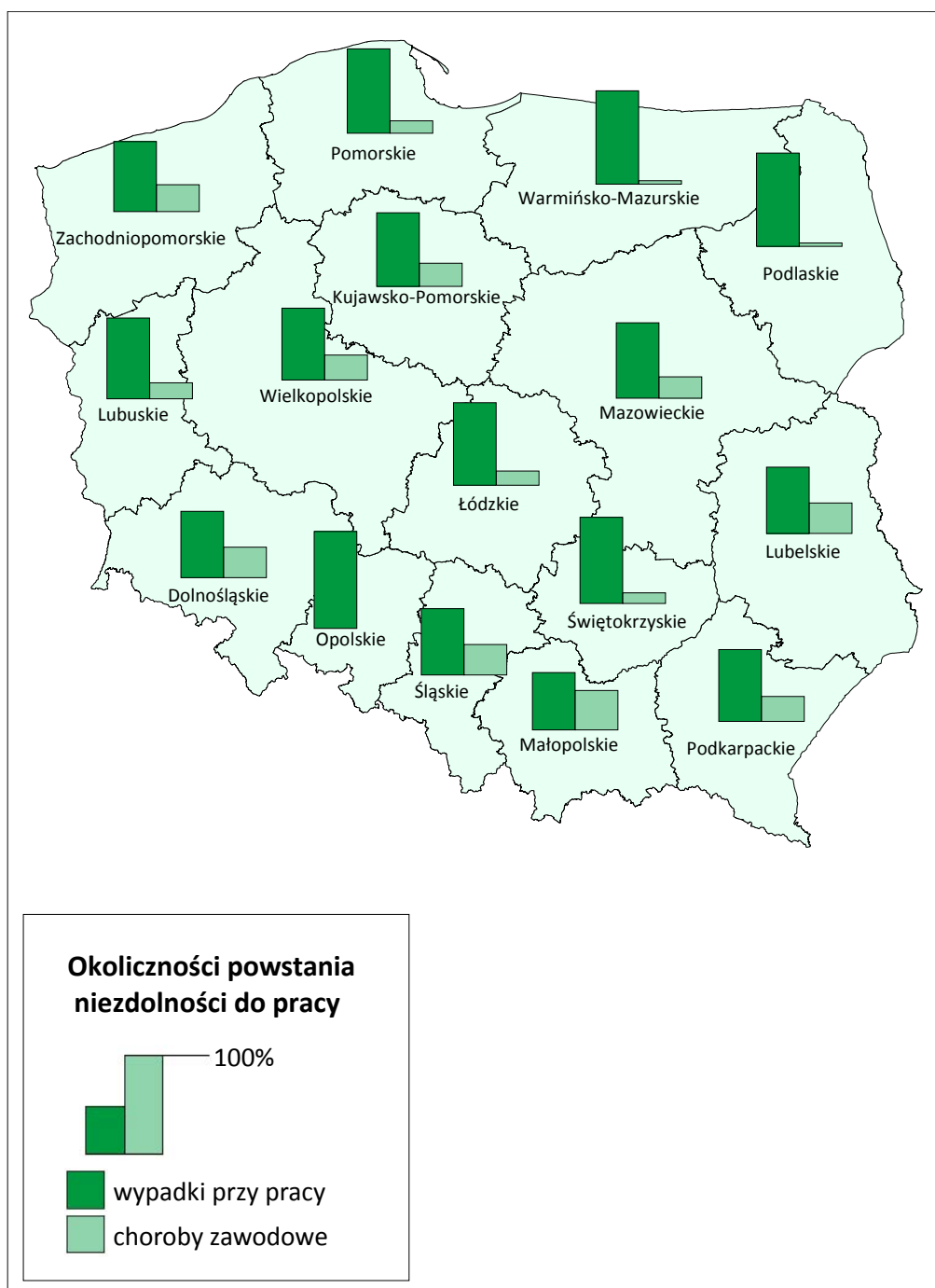
Rys. 9 Renty z tytułu niezdolności do pracy wypadkowe przyznane w 2018 r. według województw w przeliczeniu na 1000 pracujących^{*)}

^{*)} poza rolnictwem indywidualnym

^{**)} liczba województw

Rys. 10 Renty z tytułu niezdolności do pracy wypadkowe przyznane w 2018 r. według województw i okoliczności powstania niezdolności do pracy

Tabl. 15 Struktura rent z tytułu niezdolności do pracy wypadkowych przyznanych w 2018 r. według stażu i płci rencistów

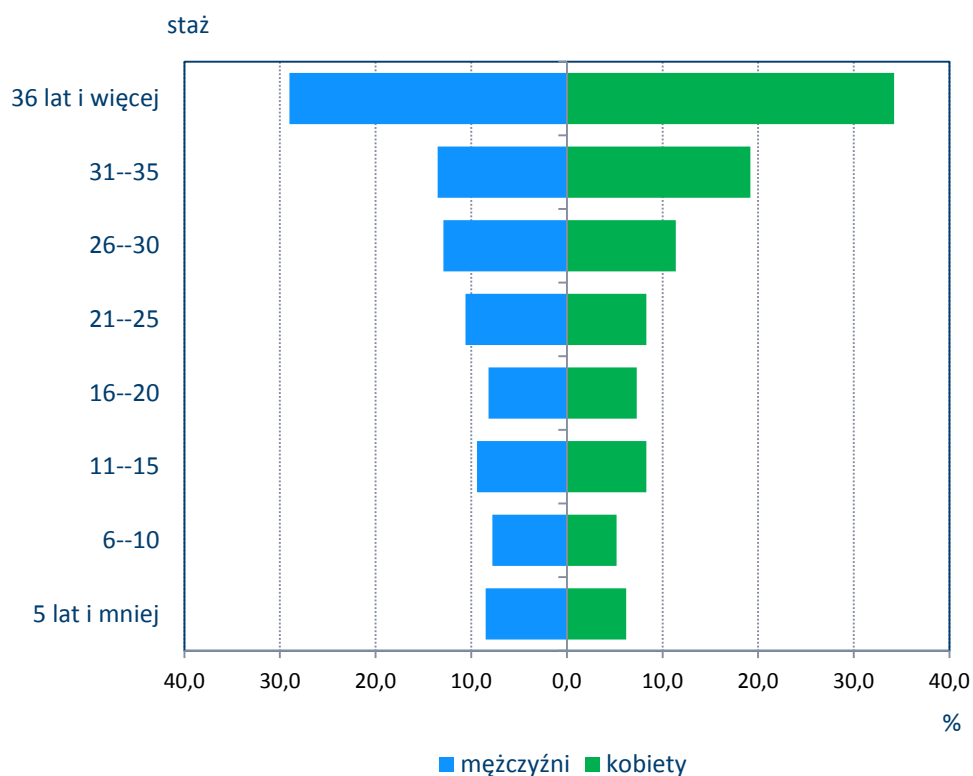
Staż ^{*)} w latach	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
	w odsetkach		
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0
5 lat i mniej	7,9	8,5	6,2
6 – 10	7,2	7,8	5,2
11 – 15	9,1	9,4	8,3
16 – 20	8,0	8,2	7,3
21 – 25	10,1	10,6	8,3
26 – 30	12,5	12,9	11,4
31 – 35	14,9	13,5	19,2
36 lat i więcej	30,3	29,0	34,2
Przeciętny staż	26,9	26,4	28,6

Tabl. 16 Struktura rent z tytułu niezdolności do pracy wypadkowych przyznanych w 2018 r. według stażu rencistów i okoliczności powstania niezdolności

Staż ^{*)} w latach	Ogółem	Okoliczności powstania niezdolności	
		wypadek przy pracy	choroba zawodowa
	w odsetkach		
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0
5 lat i mniej	7,9	10,6	-
6 – 10	7,2	9,5	0,2
11 – 15	9,1	11,6	2,0
16 – 20	8,0	10,2	1,5
21 – 25	10,1	11,4	6,2
26 – 30	12,5	12,7	11,9
31 – 35	14,9	12,5	22,0
36 lat i więcej	30,3	21,4	56,2
Przeciętny staż	26,9	23,8	36,1

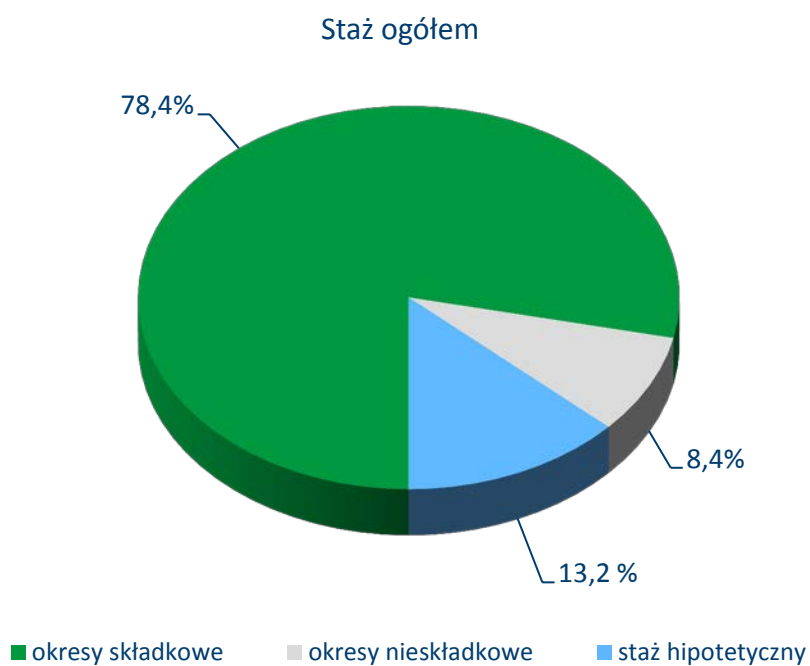
^{*)} staż zawiera staż składkowy i nieskładkowy (bez stażu hipotetycznego)
przeciętny staż liczony z pełnej liczby miesięcy składkowych i nieskładkowych

Rys. 11 Struktura według stażu ^{*)} i płci osób którym przyznano rentę z tytułu niezdolności do pracy wypadkową w 2018 r.

**) staż bez stażu hipotetycznego*

Rys. 12 Struktura stażu osób, którym przyznano renty z tytułu niezdolności do pracy wypadkowe w 2018 r.

Tabl. 17 Renty z tytułu niezdolności do pracy spowodowanej wypadkiem przy pracy przyznane w 2018 r. według wybranych wydarzeń będących odchyleniem od stanu normalnego^{*)}, powodujących wypadki i sekcji gospodarki narodowej

Wyszczególnienie	Ogółem	w tym wydarzenia będące odchyleniem od stanu normalnego:					
		Odchylenie związane z elektrycznością, pożar, wybuch	Wyrzut wyciek, emisja substancji szkodliwych	Uszkodzenie, rozerwanie, pęknięcie, ześlizgnięcie, upadek, załamanie się czynnika materialnego	Utrata kontroli nad: maszyną środkami transportu, transportowanym ładunkiem, narzędziem, obiektem, zwierzęciem	Poślizgnięcie, potknięcie się, upadek osoby	Ruch ciała związany z wysiłkiem fizycznym (prowadzący na ogół do urazu wewnętrznego)
OGÓŁEM	1 185	29	9	256	248	407	43
w tym:							
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	46	2	1	15	10	14	-
Przetwórstwo przemysłowe	330	12	3	59	101	85	19
Budownictwo	288	8	1	79	35	128	4
Handel i naprawy	124	1	1	23	30	38	3
Transport i gospodarka magazynowa	124	2	-	23	38	35	4
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	45	-	1	10	2	22	1

Tabl. 18 Renty z tytułu niezdolności do pracy spowodowanej wypadkiem przy pracy przyznane w 2018 r. według wybranych wydarzeń powodujących uraz^{*)} i sekcji gospodarki narodowej

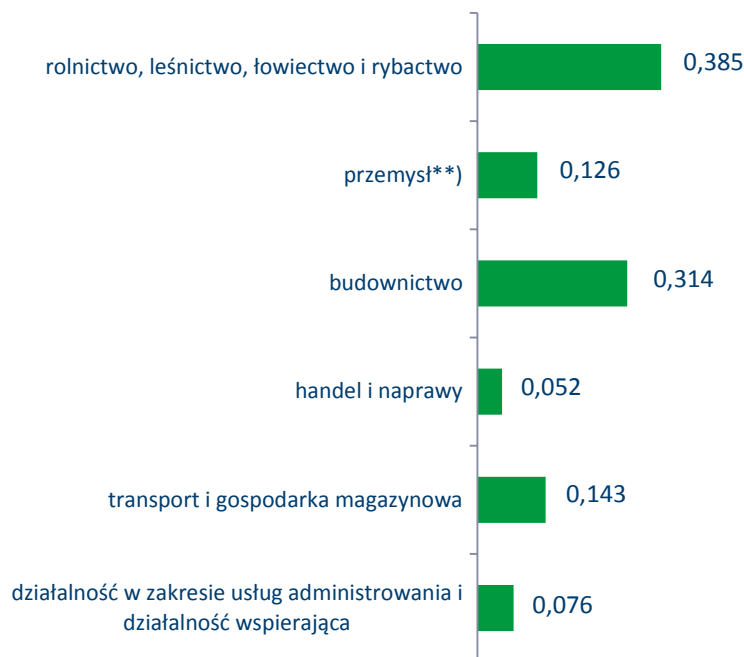
Wyszczególnienie	Ogółem	w tym wydarzenia powodujące uraz:					
		Kontakt z prądem elektrycznym, temperatura, niebezpiecznymi substancjami i preparatami chemicznymi	Tonienie, zakopanie, zamknięcie	Zderzenie z / uderzenie w nieruchomy obiekt	Uderzenie przez obiekt w ruchu	Kontakt z przedmiotem ostrym, szorstkim, chropowatym	Uwięzienie, zmiżdżenie
OGÓŁEM	1 185	37	12	371	277	92	125
w tym:							
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	46	1	2	13	16	3	6
Przetwórstwo przemysłowe	330	15	-	73	69	44	58
Budownictwo	288	10	7	121	60	18	17
Handel i naprawy	124	3	-	37	27	7	11
Transport i gospodarka magazynowa	124	3	1	36	44	1	16
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	45	2	-	20	7	4	2

^{*)} klasyfikacja wydarzeń będących odchyleniem od stanu normalnego i wydarzeń powodujących uraz na podstawie Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie statystycznej karty wypadku przy pracy (Dz. U. 2009 r., nr 14 poz. 80).

Tabl. 19 Renty z tytułu niezdolności do pracy spowodowanej wypadkiem przy pracy przyznane w 2018 r. według wybranych sekcji gospodarki narodowej w przeliczeniu na 1000 pracujących.

Wyszczególnienie	Renty z tytułu niezdolności do pracy spowodowanej wypadkiem przy pracy		
	Ogółem	w odsetkach	na 1000 pracujących ^{*)}
OGÓŁEM	1 185	100,0	0,090
w tym:			
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	46	3,9	0,385
Górnictwo i wydobywanie	37	3,1	0,266
Przetwórstwo przemysłowe	330	27,8	0,118
Budownictwo	288	24,3	0,314
Handel i naprawy	124	10,5	0,052
Transport i gospodarka magazynowa	124	10,5	0,143
Edukacja	21	1,8	0,018
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	39	3,3	0,045

Rys. 13 Renty z tytułu niezdolności do pracy spowodowanej wypadkiem przy pracy przyznane w 2018 r. według wybranych sekcji gospodarki narodowej w przeliczeniu na 1000 pracujących^{*)}

^{*)} poza rolnictwem indywidualnym.

^{**)} przemysł: górnictwo i wydobywanie; przetwórstwo przemysłowe; wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych; dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją.

Tabl. 20 Renty z tytułu niezdolności do pracy spowodowanej wypadkiem przy pracy przyznane w 2018 r. według wybranych grup chorobowych *) i płci rencistów

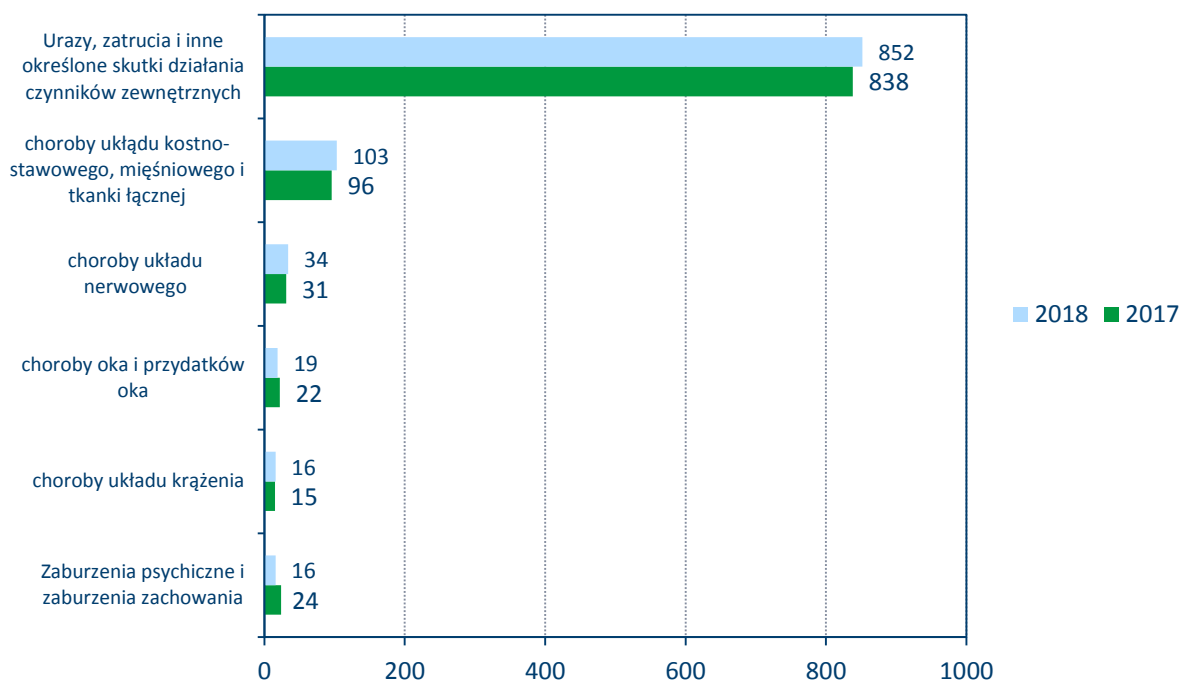
Grupy chorobowe	Ogółem		Mężczyźni		Kobiety	
	liczba	w odsetkach	liczba	w odsetkach	liczba	w odsetkach
OGÓŁEM	1 185	100,0	983	100,0	202	100,0
w tym:						
Urazy, zatrucia i inne określone skutki działania czynników zewnętrznych	852	71,9	714	72,6	138	68,3
Choroby układu kostno-stawowego, mięśniowego i tkanki łącznej	103	8,7	82	8,3	21	10,4
Choroby układu nerwowego	34	2,9	26	2,6	8	4,0
Choroby oka i przydatków oka	19	1,6	16	1,6	3	1,5
Choroby układu krążenia	16	1,4	13	1,3	3	1,5
Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania	16	1,4	11	1,1	5	2,5

Tabl. 21 Renty z tytułu niezdolności do pracy spowodowanej wypadkiem przy pracy przyznane w 2018 r. według wybranych grup chorobowych *) i stopnia niezdolności do pracy

Grupy chorobowe	Ogółem		Stopień niezdolności do pracy					
			całkowita niezdolność do pracy i samodzielnej egzystencji		całkowita niezdolność do pracy		częściowa niezdolność do pracy	
	liczba	w % ogółem	liczba	w % ogółem	liczba	w % ogółem	liczba	w % ogółem
OGÓŁEM	1 185	100,0	39	3,3	183	15,4	963	81,3
w tym:								
Urazy, zatrucia i inne określone skutki działania czynników zewnętrznych	852	100,0	26	3,1	143	16,8	683	80,2
Choroby układu kostno-stawowego, mięśniowego i tkanki łącznej	103	100,0	-	-	9	8,7	94	91,3
Choroby układu nerwowego	34	100,0	6	17,6	3	8,8	25	73,5
Choroby oka i przydatków oka	19	100,0	-	-	1	5,3	18	94,7
Choroby układu krążenia	16	100,0	2	12,5	4	25,0	10	62,5
Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania	16	100,0	-	-	1	6,3	15	93,8

*) grupy chorobowe według Międzynarodowej Klasyfikacji Chorób i Problemów Zdrowotnych. Rewizja X.

Rys. 14 Renty z tytułu niezdolności do pracy spowodowanej wypadkiem przy pracy przyznane w latach 2017 – 2018 według wybranych grup chorobowych

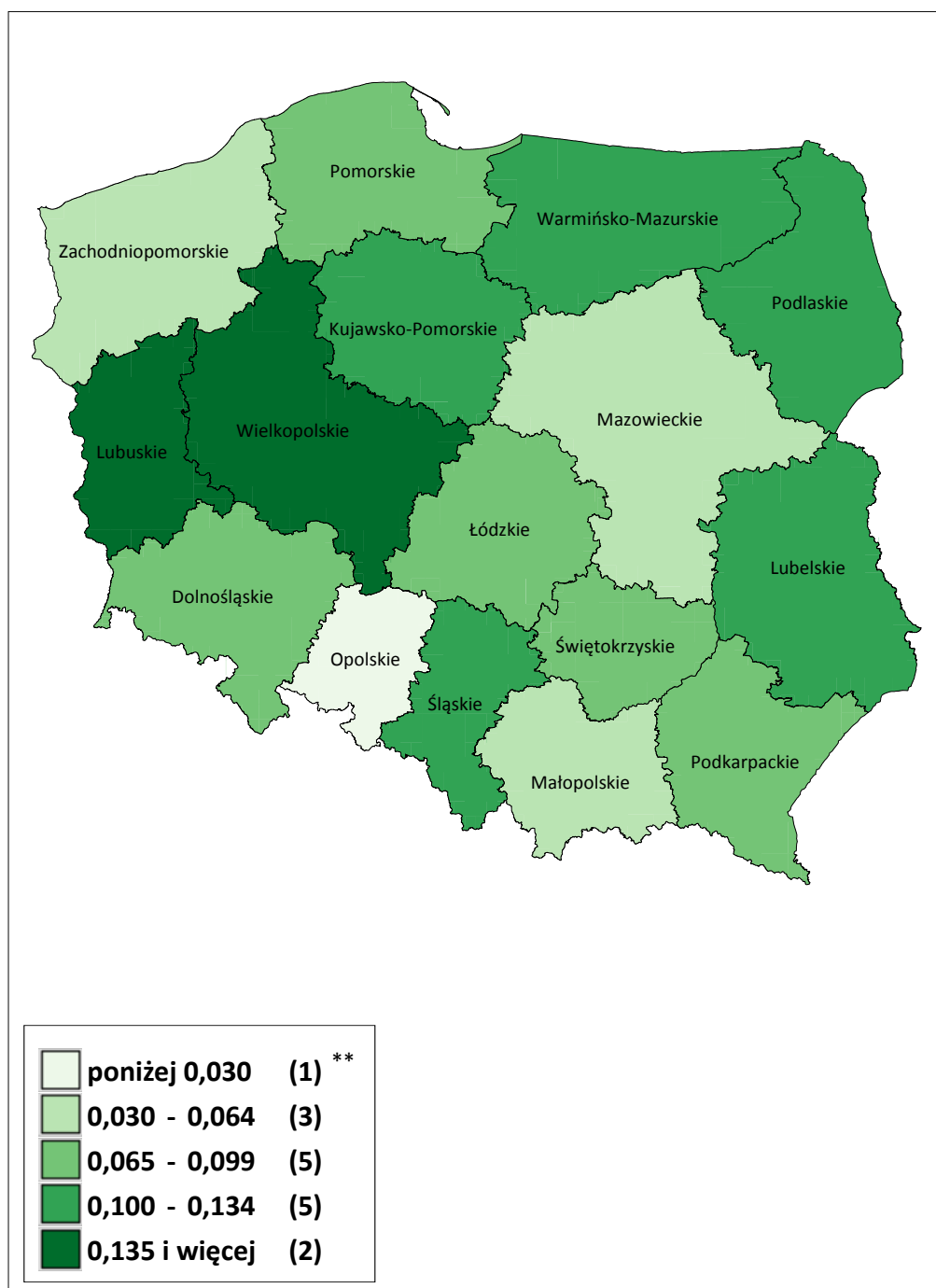

Tabl. 22 Renty z tytułu niezdolności do pracy spowodowanej wypadkiem przy pracy przyznane w 2018 r. według województw w przeliczeniu na 1000 pracujących

Województwa	Renty z tytułu niezdolności do pracy spowodowanej wypadkiem przy pracy		
	Ogółem	w odsetkach	na 1000 pracujących ^{*)}
OGÓŁEM	1 185	100,0	0,090
Dolnośląskie	102	8,6	0,096
Kujawsko-pomorskie	73	6,2	0,114
Lubelskie	72	6,1	0,133
Lubuskie	44	3,7	0,136
Łódzkie	54	4,6	0,065
Małopolskie	65	5,5	0,057
Mazowieckie	137	11,6	0,059
Opolskie	3	0,3	0,010
Podkarpackie	52	4,4	0,087
Podlaskie	31	2,6	0,100
Pomorskie	72	6,1	0,089
Śląskie	193	16,3	0,117
Świętokrzyskie	30	2,5	0,090
Warmińsko-mazurskie	43	3,6	0,110
Wielkopolskie	189	15,9	0,140
Zachodniopomorskie	25	2,1	0,048

^{*)} poza rolnictwem indywidualnym.

Rys. 15 Renty z tytułu niezdolności do pracy spowodowanej wypadkiem przy pracy przyznane w 2018 r. według województw w przeliczeniu na 1000 pracujących^{*)}

^{*)} poza rolnictwem indywidualnym

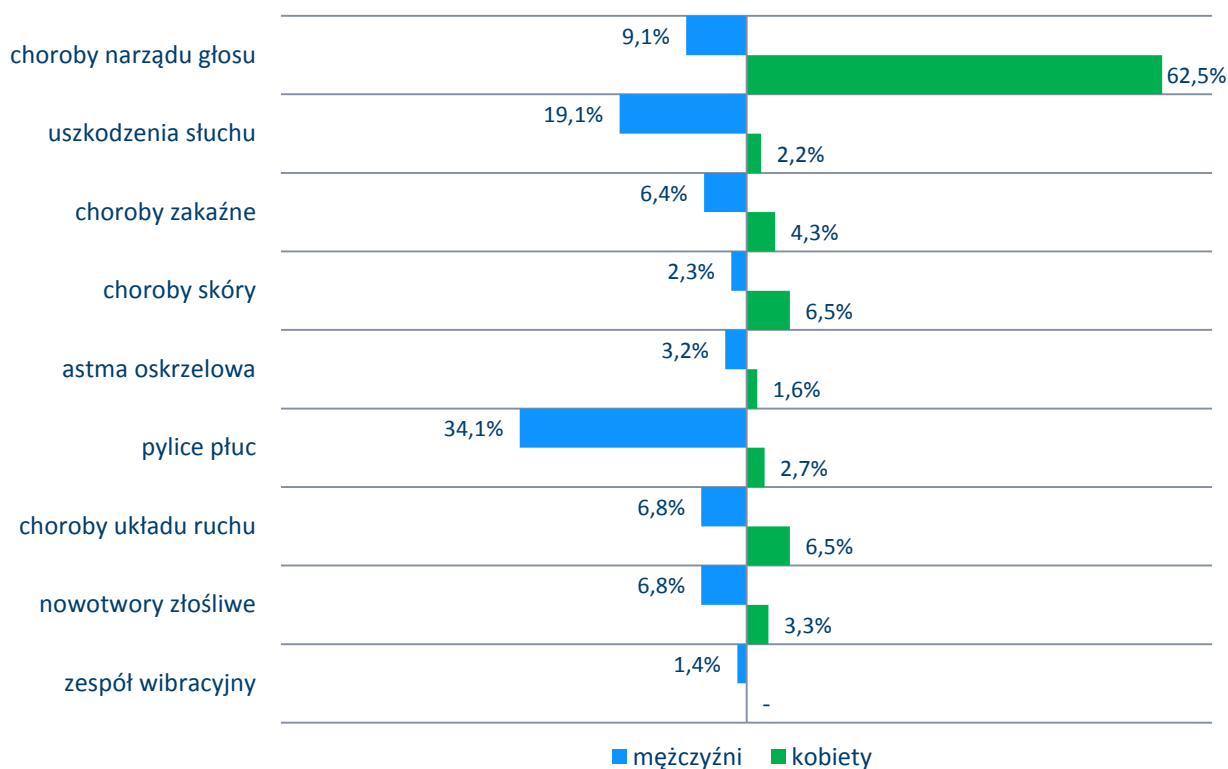
^{**)} liczba województw

Tabl. 23 Renty z tytułu niezdolności do pracy spowodowanej chorobą zawodową przyznane w 2018 r. według płci rencistów i wybranych rodzajów chorób^{*)}

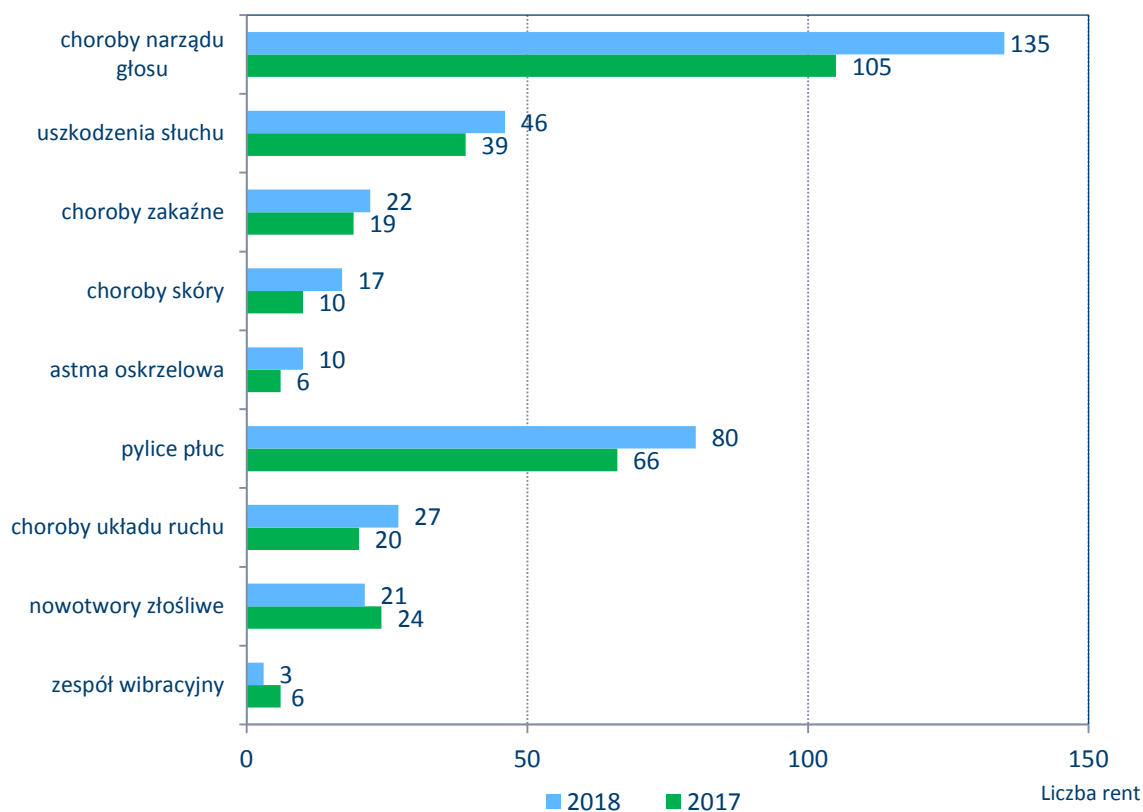
Choroby zawodowe	Ogółem		Mężczyźni		Kobiety	
	liczba	w odsetkach	liczba	w odsetkach	liczba	w odsetkach
OGÓŁEM	404	100,0	220	100,0	184	100,0
w tym:						
Pylice płuc	80	19,8	75	34,1	5	2,7
Choroby opłucnej lub osierdza wywołane pyłem azbestu	9	2,2	7	3,2	2	1,1
Astma oskrzelowa	10	2,5	7	3,2	3	1,6
Beryloza	7	1,7	6	2,7	1	0,5
Choroby narządu głosu	135	33,4	20	9,1	115	62,5
Nowotwory złośliwe	21	5,2	15	6,8	6	3,3
Choroby skóry	17	4,2	5	2,3	12	6,5
Choroby układu ruchu	27	6,7	15	6,8	12	6,5
Przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego	13	3,2	3	1,4	10	5,4
Uszkodzenia słuchu	46	11,4	42	19,1	4	2,2
Choroby zakaźne	22	5,4	14	6,4	8	4,3

^{*)} choroby zawodowe zgodnie z Obwieszczeniem Prezesa Rady Ministrów z dnia 4 września 2013 r. (Dz. U. 2013 r., poz. 1367)

Rys. 16 Struktura rent z tytułu niezdolności do pracy spowodowanej chorobą zawodową przyznanych w 2018 r. według wybranych rodzajów chorób i płci rencistów

Rys. 17 Renty z tytułu niezdolności do pracy spowodowanej chorobą zawodową przyznane w latach 2017 - 2018 r. według wybranych rodzajów chorób

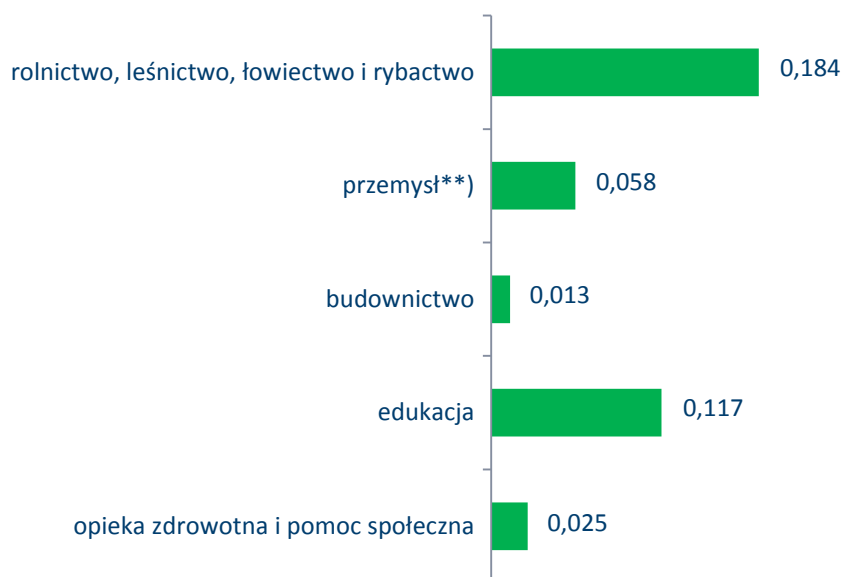

Tabl. 24 Renty z tytułu niezdolności do pracy spowodowanej chorobą zawodową przyznane w 2018 r. według wybranych sekcji gospodarki narodowej w przeliczeniu na 1000 pracujących

Wyszczególnienie	Renty z tytułu niezdolności do pracy spowodowanej chorobą zawodową		
	Ogółem	w odsetkach	na 1000 pracujących ^{*)}
OGÓŁEM	404	100,0	0,031
w tym:			
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	22	5,4	0,184
Górnictwo i wydobywanie	65	16,1	0,467
Przetwórstwo przemysłowe	118	29,2	0,042
Budownictwo	12	3,0	0,013
Handel i naprawy	5	1,2	0,002
Transport i gospodarka magazynowa	8	2,0	0,009
Edukacja	135	33,4	0,117
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	22	5,4	0,025
Pozostała działalność usługowa	5	1,2	0,016

^{*)} poza rolnictwem indywidualnym.

Rys. 18 Renty z tytułu niezdolności do pracy spowodowanej chorobą zawodową przyznane w 2018 r. według wybranych sekcji gospodarki narodowej w przeliczeniu na 1000 pracujących ^{*)}

^{*)} poza rolnictwem indywidualnym.

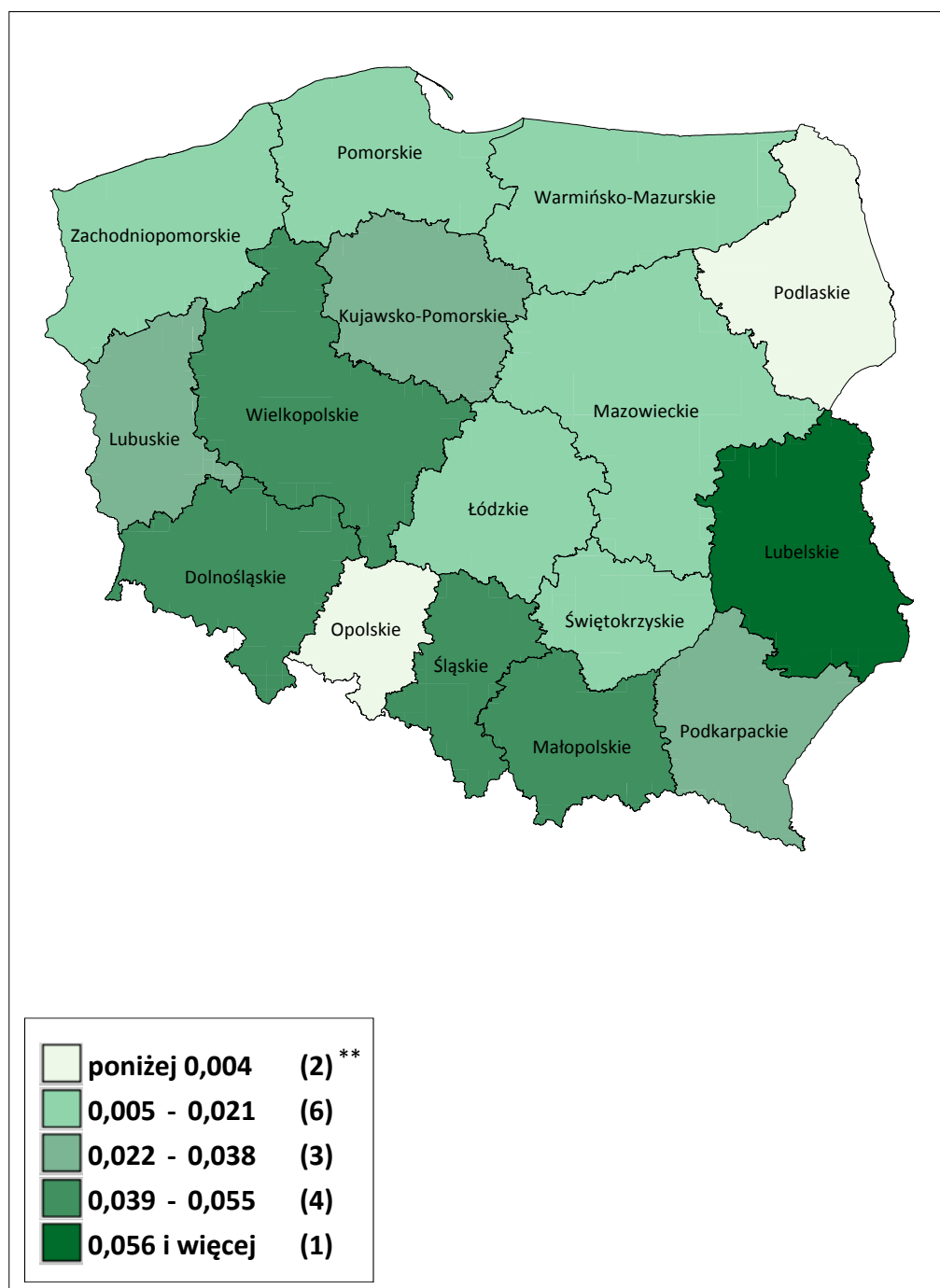
^{**)} przemysł: górnictwo i wydobywanie; przetwórstwo przemysłowe; wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych; dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją.

**Tabl. 25 Renty z tytułu niezdolności do pracy spowodowanej chorobą zawodową
przyznane w 2018 r. według województw w przeliczeniu na 1000 pracujących**

Województwa	Renty z tytułu niezdolności do pracy spowodowanej chorobą zawodową		
	Ogółem	w odsetkach	na 1000 pracujących ^{*)}
OGÓŁEM	404	100,0	0,031
Dolnośląskie	46	11,4	0,043
Kujawsko-pomorskie	23	5,7	0,036
Lubelskie	32	7,9	0,059
Lubuskie	9	2,2	0,028
Łódzkie	9	2,2	0,011
Małopolskie	45	11,1	0,039
Mazowieckie	38	9,4	0,016
Opolskie	-	-	-
Podkarpackie	18	4,5	0,030
Podlaskie	1	0,2	0,003
Pomorskie	10	2,5	0,012
Śląskie	88	21,8	0,053
Świętokrzyskie	4	1,0	0,012
Warmińsko-mazurskie	2	0,5	0,005
Wielkopolskie	69	17,1	0,051
Zachodniopomorskie	10	2,5	0,019

^{*)} poza rolnictwem indywidualnym.

Rys. 19 Renty z tytułu niezdolności do pracy spowodowanej chorobą zawodową przyznane w 2018 r. według województw w przeliczeniu na 1000 pracujących^{*)}

^{*)} poza rolnictwem indywidualnym

^{**)} liczba województw

Tabl. 26 Renty z tytułu niezdolności do pracy wypadkowe przyznane w 2018 r. według wysokości podstawy wymiaru wyrażonej w % przeciętnego wynagrodzenia oraz płci rencistów

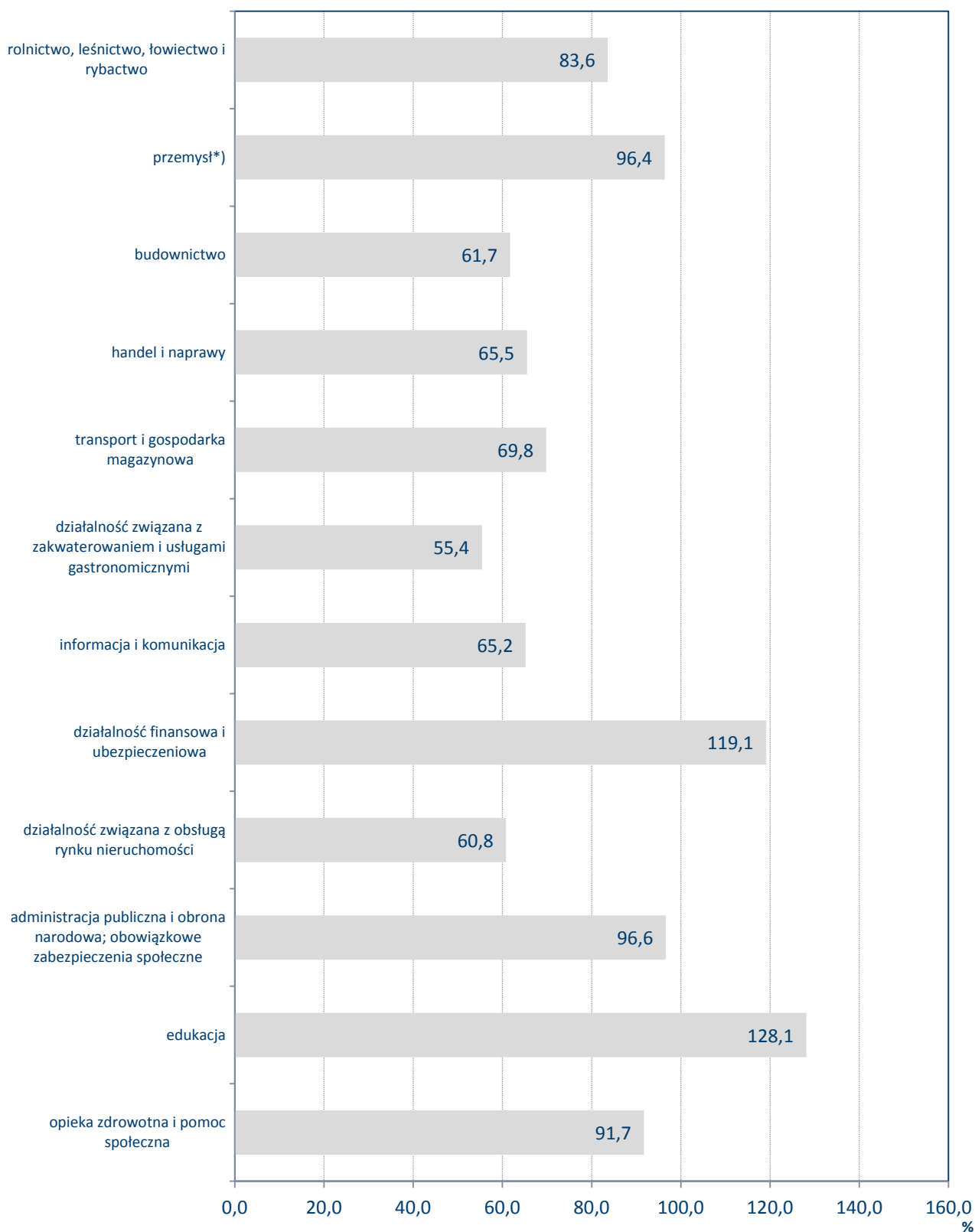
Wysokość podstawy wymiaru w % przeciętnego wynagrodzenia ^{*)}	Ogółem		Mężczyźni		Kobiety	
	liczba	w odsetkach	liczba	w odsetkach	liczba	w odsetkach
OGÓŁEM	1 589	100,0	1 203	100,0	386	100,0
do 49,99	475	29,9	361	30,0	114	29,5
50,00 – 74,99	350	22,0	270	22,4	80	20,7
75,00 – 99,99	263	16,6	221	18,4	42	10,9
100,00 – 149,99	332	20,9	219	18,2	113	29,3
150,00 – 199,99	79	5,0	51	4,2	28	7,3
200,00 – 250,00	89	5,6	80	6,7	9	2,3
250,01 i więcej ^{**)}	1	0,1	1	0,1	-	-
przeciętny wskaźnik	84,45		84,36		84,72	

^{*)} jest to relacja wynagrodzeń świadczeniobiorcy do przeciętnych wynagrodzeń

z okresu jaki brany jest do ustalania podstawy wymiaru w momencie przyznania renty

^{**)} od 2003r. zgodnie z art. 17 pkt 3 ustawy wypadkowej przy ustalaniu podstawy wymiaru nie stosuje się ograniczenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru renty do 250%. W przypadku wykorzystania do wyliczenia wysokości świadczenia wyższego niż 250% wskaźnika wysokości podstawy, nie obowiązują gwarancje dotyczące wysokości świadczenia.

Rys. 20 Podstawa wymiaru rent z tytułu niezdolności do pracy wypadkowych przyznanych w 2018 r. wyrażona w % przeciętnego wynagrodzenia według wybranych sekcji gospodarki narodowej

*) przemysł: górnictwo i wydobywanie; przetwórstwo przemysłowe; wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych; dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją.

5. Renty rodzinne wypłacane przez ZUS

Od lat obserwuje się systematyczny spadek liczby osób pobierających renty rodzinne.

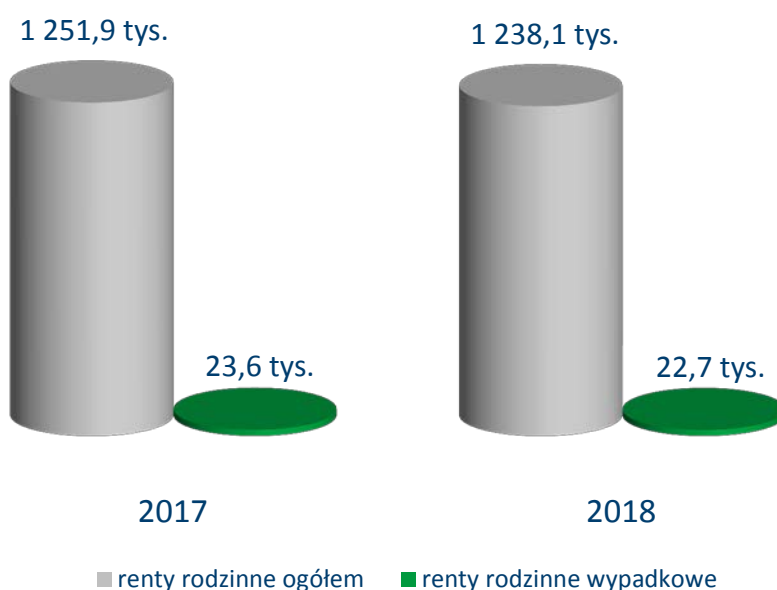
W 2018 r., w porównaniu z rokiem poprzednim, przeciętna miesięczna liczba rent rodzinnych była niższa o 1,1%, zaś rent rodzinnych wypadkowych – o 3,8%.

Z tytułu wypadków przy pracy, które stanowiły przyczynę zgonu osób, po których przyznano renty rodzinne wypadkowe, przeciętnie miesięcznie wypłacano 16,5 tys. rent, natomiast z tytułu chorób zawodowych - 3,8 tys. rent rodzinnych.

Tabl. 27 Renty rodzinne ogółem i renty rodzinne wypadkowe wypłacane przez ZUS w latach 2017 – 2018

Wyszczególnienie a – rok poprzedni = 100		Przeciętna miesięczna liczba rent w tys.	Przeciętna miesięczna wypłata renty w zł.
renty rodzinne – ogółem	2017	1 251,9	1 897,54
	2018 a	1 238,1 98,9	1 976,97 104,2
w tym:			
renty rodzinne wypadkowe	2017	23,6	2 289,09
	2018 a	22,7 96,2	2 366,25 103,4

Rys. 21 Przeciętna miesięczna liczba rent rodzinnych w latach 2017 - 2018

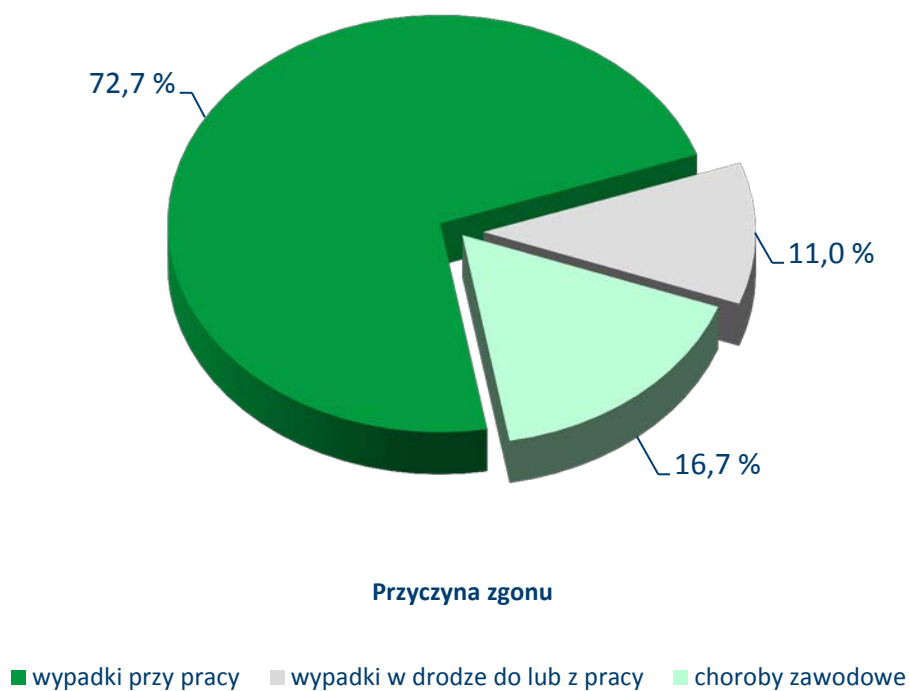

Tabl. 28 Renty rodzinne wypadkowe wypłacane przez ZUS w 2018 r.

Wyszczególnienie	Przeciętna miesięczna liczba rent w tys.
OGÓŁEM	22,7
renty z tytułu wypadku przy pracy	16,5
renty z tytułu wypadku w drodze do lub z pracy ^{*)}	2,5
renty z tytułu choroby zawodowej	3,8

^{*)} dotyczy tylko rent przyznanych na skutek wypadku w drodze do lub z pracy, który miał miejsce przed 2003 r.

Rys. 22 Struktura rent rodzinnych wypadkowych wypłacanych przez ZUS w 2018 r.

6. Renty rodzinne wypadkowe przyznane przez ZUS w 2018 roku

Następstwem wypadku przy pracy lub choroby zawodowej może być śmierć pracownika. Za wypadek przy pracy ze skutkiem śmiertelnym uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiła śmierć osoby poszkodowanej na miejscu wypadku lub w okresie 6 miesięcy od chwili wypadku. Fakt ten stanowi podstawę do przyznania i wypłaty osobom uprawnionym renty rodzinnej z tytułu ubezpieczenia wypadkowego.

W 2018 r. wypłacano przeciętnie miesięcznie 22,7 tys. rent rodzinnych wypadkowych. W odniesieniu do 1 238,1 tys. ogółu rent rodzinnych udział rent rodzinnych wypadkowych stanowił 1,8%.

Jak wynika z badania, w 2018 r. przyznano 251 rent rodzinnych wypadkowych. W porównaniu z rokiem 2017 liczba ta spadła o 7,7%. Należy zauważyć, że w 79,7% przypadków renta rodzinna wypadkowa była przyznawana po rencistach lub po zmarłych ubezpieczonych w wyniku wypadków przy pracy, a w pozostałych 20,3% przypadkach w wyniku choroby zawodowej.

Najliczniejszą grupę, której przyznano renty rodzinne wypadkowe stanowiły dzieci osób zmarłych - 52,5% uprawnionych. Przeciętna liczba uprawnionych do jednej renty rodzinnej wypadkowej po ubezpieczonym lub renciście zmarłym na skutek wypadku przy pracy lub choroby zawodowej wyniosła 1,5 osoby. W przypadku rent rodzinnych po zmarłym renciście na jedno świadczenie przypadało 1,3 osoby, natomiast po ubezpieczonym 1,6 osoby.

Renty rodzinne wypadkowe przyznawane były głównie po zmarłych ubezpieczonych lub rencistach uprzednio zatrudnionych w przemyśle – 43,0% ogółu rent rodzinnych, w budownictwie – 22,3%, w transporcie i gospodarce magazynowej – 13,1% oraz w rolnictwie, leśnictwie, łowiectwie i rybactwie – 7,2%.

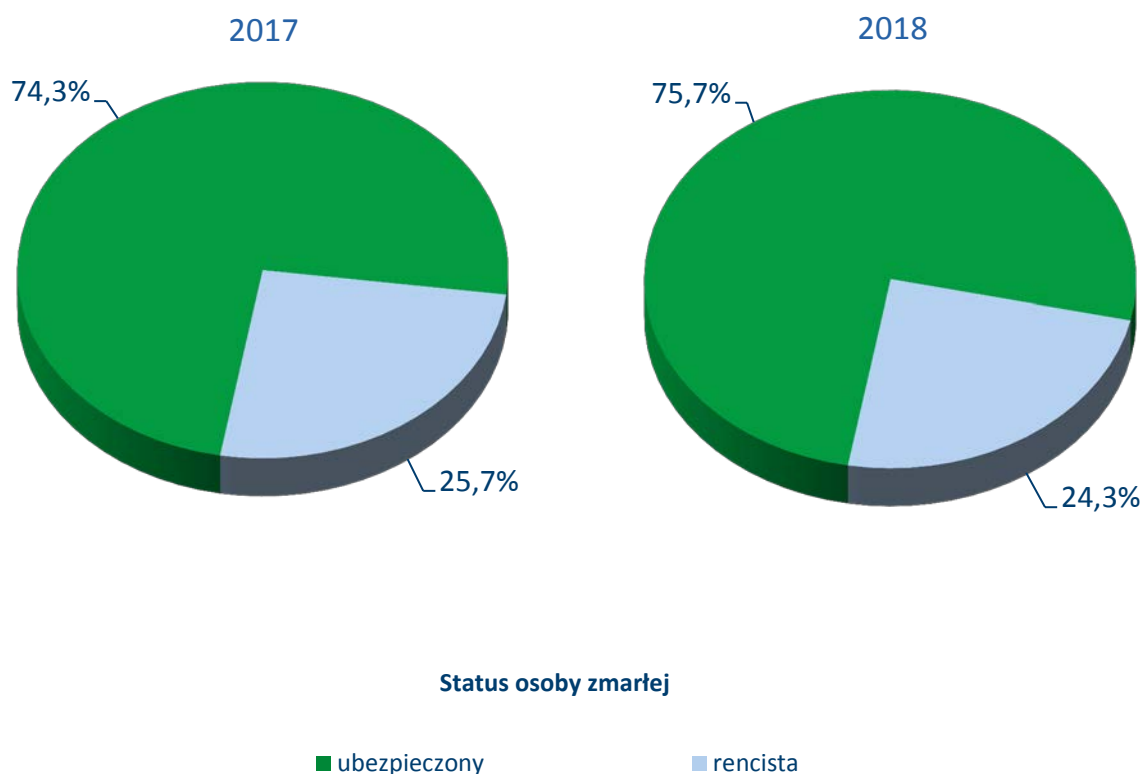
Średnia wysokość podstawy wymiaru w relacji do przeciętnego wynagrodzenia dla rent rodzinnych wypadkowych przyznanych w 2018 r. kształtowała się na poziomie 104,10% i w stosunku do roku poprzedniego była niższa o 12,7 pkt. procentowego.

Tabl. 29 Renty rodzinne wypadkowe przyznane w latach 2017 - 2018 według przyczyny zgonu osób, po śmierci których zostały przyznane

Wyszczególnienie		Liczba rent
a – rok poprzedni = 100		
OGÓŁEM^{*)}	2017	272
	2018	251
	a	92,3
z tego z tytułu:		
wypadków przy pracy	2017	208
	2018	200
	a	96,2
chorób zawodowych	2017	64
	2018	51
	a	79,7

^{*)} ponadto: w 2018 r. przyznano 1 rentę rodzinną wypadkową powstałą na skutek wypadku w drodze do lub z pracy, który zaistniał jeszcze w 2002 r. (tj. przed wejściem od 1 stycznia 2003 r. ustawy wypadkowej)

Rys. 23 Struktura rent rodzinnych wypadkowych przyznanych w latach 2017 - 2018 według statusu osób, po śmierci których zostały przyznane

Tabl. 30 Renty rodzinne wypadkowe przyznane w 2018 r. według przyczyn zgonu osób, po śmierci których zostały przyznane i wybranych sekcji gospodarki narodowej

Wyszczególnienie	Ogółem		Przyczyny zgonu osób, po śmierci których przyznano wypadkowe renty rodzinne			
			wypadek przy pracy		choroba zawodowa	
	liczba	w odsetkach	liczba	w odsetkach	liczba	w odsetkach
OGÓŁEM	251	100,0	200	100,0	51	100,0
w tym:						
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	18	7,2	17	8,5	1	2,0
Górnictwo i wydobywanie	37	14,7	14	7,0	23	45,1
Przetwórstwo przemysłowe	64	25,5	41	20,5	23	45,1
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	4	1,6	4	2,0	-	-
Budownictwo	56	22,3	54	27,0	2	3,9
Handel i naprawy	15	6,0	14	7,0	1	2,0
Transport i gospodarka magazynowa	33	13,1	33	16,5	-	-
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	4	1,6	4	2,0	-	-
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	3	1,2	2	1,0	1	2,0
Pozostała działalność usługowa	6	2,4	6	3,0	-	-

Tabl. 31 Renty rodzinne wypadkowe przyznane w 2018 r. po zmarłych rencistach i ubezpieczonych według przyczyn zgonu oraz wybranych zawodów i specjalności^{*)} ubezpieczonych

Wyszczególnienie	Ogółem		Przyczyny zgonu osób, po śmierci których przyznano wypadkowe renty rodzinne			
			wypadek przy pracy		choroba zawodowa	
	liczba	w odsetkach	liczba	w odsetkach	liczba	w odsetkach
OGÓŁEM	251	100,0	200	100,0	51	100,0
w tym:						
Renciści	61	24,3	26	13,0	35	68,6
Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i dyrektorzy generalni	4	1,6	3	1,5	1	2,0
Kierownicy w branży hotelarskiej, handlu i innych branżach usługowych	10	4,0	10	5,0	-	-
Specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych	4	1,6	4	2,0	-	-
Średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych	8	3,2	7	3,5	1	2,0
Pracownicy usług osobistych	6	2,4	6	3,0	-	-
Leśnicy i rybacy	5	2,0	5	2,5	-	-
Robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków)	23	9,2	22	11,0	1	2,0
Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni	21	8,4	15	7,5	6	11,8
Elektrycy i elektronicy	7	2,8	7	3,5	-	-
Robotnicy w przetwórstwie spożywczym, w obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni	6	2,4	6	3,0	-	-
Operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych	21	8,4	14	7,0	7	13,7
Kierowcy i operatorzy pojazdów	43	17,1	43	21,5	-	-
Robotnicy wykonujący prace proste w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie	9	3,6	9	4,5	-	-

^{*)} zawody i specjalności według Klasyfikacji wprowadzonej Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 sierpnia 2014 r. (Dz. U. 2014 r., poz. 1145)

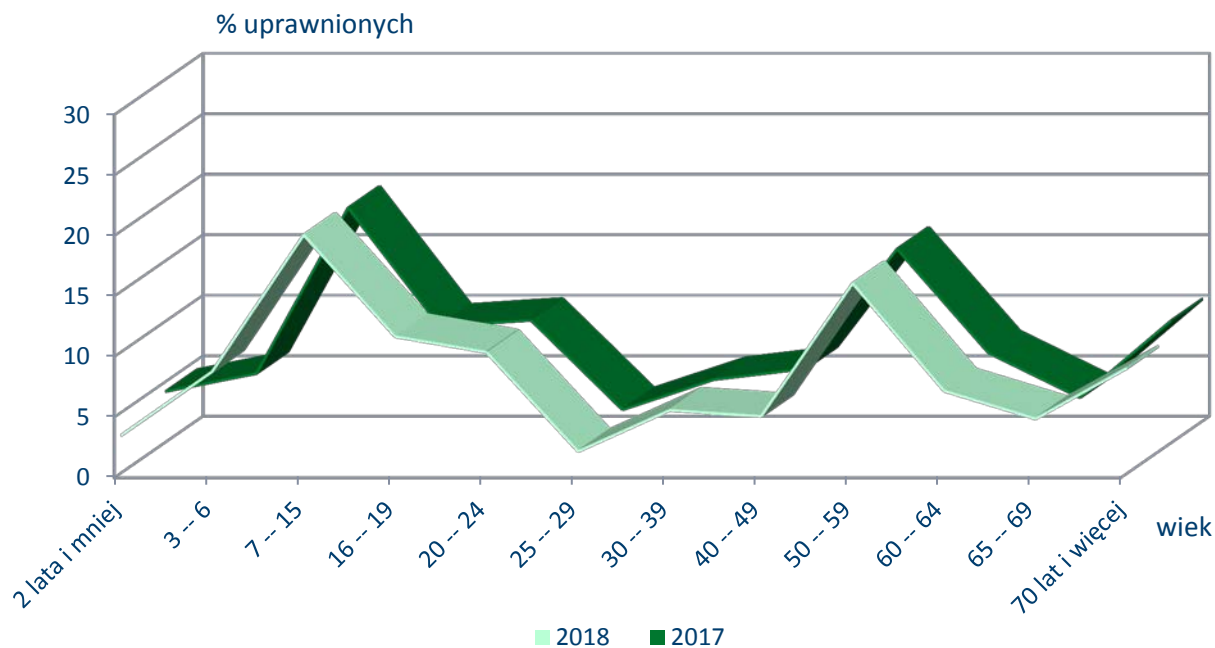
Tabl. 32 Osoby uprawnione do rent rodzinnych wypadkowych przyznanych w 2018 r. po ubezpieczonym lub renciście według stopnia pokrewieństwa ze zmarłym

Wyszczególnienie	Liczba osób uprawnionych			Przeciętna liczba uprawnionych do renty
	Ogółem	w tym:		
		Współmałżonek	Dzieci	
Osoby uprawnione do rent rodzinnych - ogółem	381	181	200	1,5
Przyznanych po zmarłym:				
- ubezpieczonym	315	123	192	1,6
- renciście	66	58	8	1,3

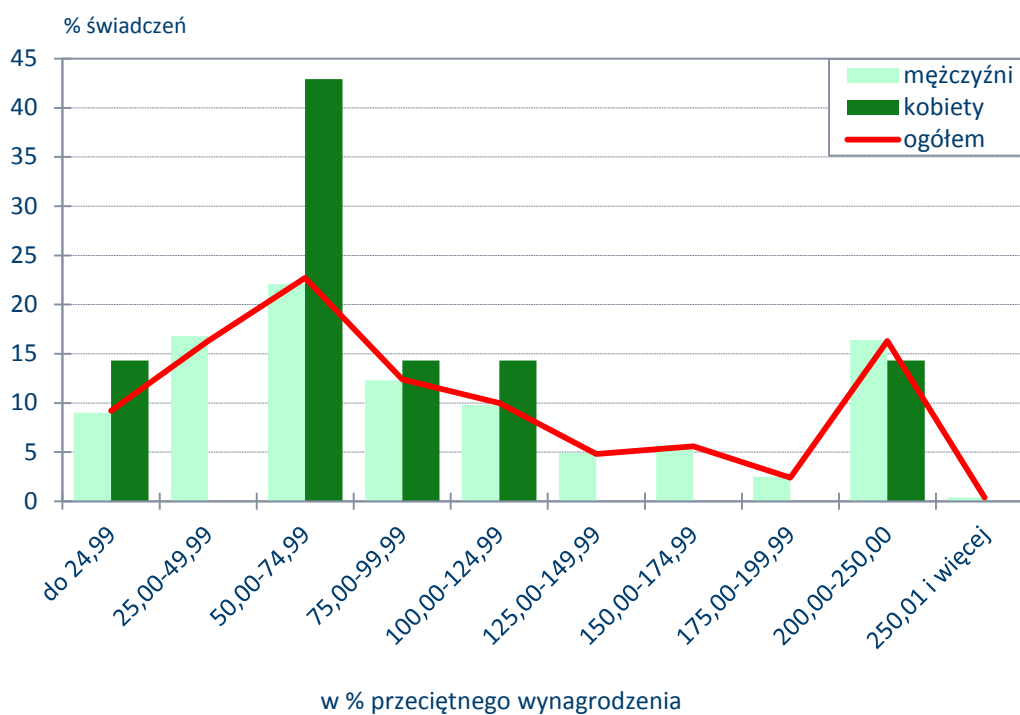
Tabl. 33 Osoby uprawnione do rent rodzinnych wypadkowych przyznanych w 2018 r. według wieku oraz tytułu otrzymania renty

Wiek osób uprawnionych do renty rodzinnej wypadkowej	Ogółem	Z tego otrzymujący rentę z tytułu:	
		wypadku przy pracy	chorób zawodowych
OGÓŁEM	381	329	52
2 lata i mniej	12	12	-
3 – 6	32	32	-
7 – 15	75	74	1
16 – 19	43	42	1
20 – 24	38	38	-
25 – 29	7	7	-
30 – 39	20	20	-
40 – 49	18	18	-
50 – 59	60	54	6
60 – 64	26	19	7
65 – 69	17	6	11
70 lat i więcej	33	7	26

Rys. 24 Struktura według wieku osób uprawnionych do rent rodzinnych wypadkowych przyznanych w latach 2017 – 2018

Rys. 25 Struktura wysokości podstawy wymiaru rent rodzinnych wypadkowych według płci osób, po których przyznano świadczenie

Tabl. 34 Renty rodzinne wypadkowe przyznane w 2018 r. według wysokości podstawy ich wymiaru wyrażonej w % przeciętnego wynagrodzenia oraz płci osób, po których przyznano świadczenie

Wysokość podstawy wymiaru w % przeciętnego wynagrodzenia ^{*)}	Ogółem		Mężczyźni		Kobiety	
	liczba	w odsetkach	liczba	w odsetkach	liczba	w odsetkach
OGÓŁEM	251	100,0	244	100,0	7	100,0
do 24,99	23	9,2	22	9,0	1	14,3
25,00 – 49,99	41	16,3	41	16,8	-	-
50,00 – 74,99	57	22,7	54	22,1	3	42,9
75,00 – 99,99	31	12,4	30	12,3	1	14,3
100,00 – 149,99	37	14,7	36	14,8	1	14,3
150,00 – 199,99	20	8,0	20	8,2	-	-
200,00 – 250,00	41	16,3	40	16,4	1	14,3
250,01 i więcej ^{**)}	1	0,4	1	0,4	-	-
przeciętny wskaźnik	104,10		104,58		87,54	

^{*)} jest to relacja wynagrodzeń świadczeniobiorcy do przeciętnych wynagrodzeń

z okresu jaki brany jest do ustalania podstawy wymiaru w momencie przyznania renty

^{**) od 2003r. zgodnie z art. 17 pkt 3 ustawy wypadkowej przy ustalaniu podstawy wymiaru nie stosuje się ograniczenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru renty do 250%. W przypadku wykorzystania do wyliczenia wysokości świadczenia wyższego niż 250% wskaźnika wysokości podstawy, nie obowiązują gwarancje dotyczące wysokości świadczenia.}